

AS NORMA

2009. A MAJANDUSAASTA ARUANNE

Juriidiline aadress:	Laki 14 10621 Tallinn Eesti Vabariik
Äriregistri nr.	10043950
Telefon:	+372 6 500 442
Faks:	+372 6 563 134
Audiitor:	Ernst & Young Baltic AS
Aruandeaasta algus ja lõpp:	01.01.2009-31.12.2009

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	3
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	20
Juhatus kinnitus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele	20
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	21
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	22
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	23
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	24
Üldinformatsioon	25
Raamatupidamisarvestuse põhimõtted ja hinnangud	25
Lisad konsolideeritud finantsaruannetele	33
Lisa 1 Raha ja raha ekvivalendid	33
Lisa 2 Finantsvarad	33
Lisa 3 Nõuded	34
Lisa 4 Ettemaksed	34
Lisa 5 Varud	34
Lisa 6 Pikaajalised nõuded	35
Lisa 7 Materiaalne põhivara	35
Lisa 8 Immateriaalne põhivara	36
Lisa 9 Kasutusrent	37
Lisa 10 Võlad	37
Lisa 11 Ettemaksed	37
Lisa 12 Lühiajalised eraldised	37
Lisa 13 Aktsiakapital	37
Lisa 14 Segmentide informatsioon	38
Lisa 15 Müüdnud toodete kulu	39
Lisa 16 Turustuskulud	40
Lisa 17 Tootearenduskulud	40
Lisa 18 Üldhalduskulud	40
Lisa 19 Muud äritulud	40
Lisa 20 Muud ärikulud	40
Lisa 21 Finantstulud / -kulud	41
Lisa 22 Tulumaks	41
Lisa 23 Personalikulud	41
Lisa 24 Tehingud seotud osapooltega	41
Lisa 25 AS Norma kontserni peamised finantsriskid	42
Lisa 26 Bilansipäevajärgsed sündmused	44
Lisa 27 AS Norma (emaettevõtte) konsolideerimata põhjaruanded	45
AUDIITORI JÄRELDUSOTSUS	48
MAJANDUSAASTA KASUMIJAOTAMISE ETTEPANEK	49
JUHATUSE JA NÕUKOGU ALLKIRJAD 2009. A MAJANDUSAASTA ARUANDELE	50
Üle 10% aktsiaid omavate aktsionäride nimekiri	51
Müügitulu EMTAK'i järgi	52

TEGEVUSARUANNE

Tegevusvaldkond

AS Norma (edaspidi ka “emaettevõtte”) ja tema tütaretevõtte (edaspidi koos ka “kontsern”) peamine tegevusvaldkond on autoohutussüsteemide, sealhulgas autoohutusrihmade ja nende komponentide tootmine ja müük. Valmistatakse ka autodetaile ning stantse ja plastivaluvorme pressidele. Inseneriteenust osutatakse autoohutussüsteemide ning ohutusrihmade komponentide väljatöötamise ning adapteerimise vallas.

Tegevuskeskkonna areng

Turud

Vene autoturu mahud langesid 2005. aasta tasemele

AS Norma ühel olulisemal turul Venemaal langes uute sõiduautode müük 2009. aastal võrreldes aasta varasema perioodiga 49% 1,47 miljoni autoni. AvtoVAZ-i müük Venemaal vähenes 44% 349 tuhande autoni, turuosa ulatus 24%-ni (2008: 22%). Enim müüdud automargiks Venemaal kujunes Lada Priora 99,5 (2008: 128) tuhande autoga, järgnesid Lada Samara 90 (2008: 167), Lada 2105/2107 68 (2008: 185) ja Lada Kalina 61 (2008: 94) tuhande autoga. Välismaist päritolu automarkidest tõusis edukamaks mudeliks Renault Logan 54 (2008: 74) tuhande autoga, edestades varasemat esinumbrit Ford Focus (2009: 52 vs. 2008: 93 tuhat autot).

Toodeti Venemaal 2009. aasta vältel 597 tuhat sõiduautot, see oli 59% vähem kui aasta varem. Välismaiste mudelite koostamine langes vähem (-53%) kui kodumaiste mudelite valmistamine (-64%). Viimaseid tootvad ettevõtted olid valdavalt suletud nii jaanuaris kui augustis. Vene mudelite osatähtsus sõiduautode toodangus oli 53%. AvtoVAZ tootis 295 tuhat autot, see oli 63% vähem kui 2008. aastal.

Lääne autoturul osaleb AS Norma eelkõige koostöös emaettevõtte Autoliv AB grupiga. Autoohutusrihmade müügi suurimaks lõppkliendiks on Volvo Car Corporation, mille tootmine vähenes 2009. aastal oluliselt võrreldes 22% AS-is Norma koostatud ohutusrihmu tarnitakse nii Volvo Belgia kui Rootsi tehastesse, väiksemal määral ka Hiinasse. 2009. aastal Autolivi kaudu tarnitud rihmade kogus langes 32% võrreldes 2008. aastaga. Ohutusrihmu tarnitakse ka Saab Automobile, Volvo Group (Volvo Trucks, Volvo Buses) mudelitele ning teistele busi- ja veokifirmadele. 2009. aastal kahanes see segment üksnes 10% võrreldes 2008. aastaga.

Tooraine

Materjalide hinnad languses

2007. aastal alguse saanud terase hinna tõus pidurdus 2009. aasta alguses ja hind langes 20% võrrelduna 2008. aastaga. Lisaks leidsid aset ka 10%-line värvilisest metallist osutoodete, 7%-line plastmassi ja plastmassistootoodete, 2%-line terasest valmistatud osutoodete ja elektrooniliste osutoodete hinnalangus.

Majanduskeskkond Eestis

AS Norma ekspordib 99% oma toodangust. Meie partneriteks on autotootjad ja nende allhankijad. See on tööstusharu, kus hinnasurve on erakordselt tugev ning pidev müügihinna langus on norm. 2009. aastal jätkunud üleilmne kriis autotööstuses on teravdanud konkurentsi veelgi ja tekitanud kõikjal tootmisvõimsuste ülejäägi. Samas impordib AS Norma enamjao materjalidest, mille hind on suuresti sõltuv tooraine hindadest maailmaturul. Ettevõtte tootmiskulud sõltuvad ka elektri, vee, gaasi hinnast, mille tase üksnes kasvab. Töötajate palgad 2009. aastal ei kasvanud ja töö efektiivsus tõusis.

Pikemas perspektiivis muutub kontserni arengut takistavaks faktoriks tootmistehnoloogiate allhankevõimaluse piiratus Eestis.

Äritegevuse hooajalisus

Traditsiooniliselt madal automüük Venemaa turul jaanuaris on süvenenud pikkade uusaastapühade kehtestamisega 2005. aastast. 2009. aastal ei töötanud enam Venemaa autotootjatest jaanuaris ja augustis. Rootsi autotootjad on kollektiivselt

puhkusel juulis ning detsembris jõulude ja uusaasta vahelisel ajal. Neil perioodidel on ka AS Norma kui tarnija käive madalam.

Majandusaasta sündmused

Arendusprojektid

2009. aastal suurenes ettevõtte osalemine klientide toodete väljatöötlusprotsessis. Konstrueeriti ja juurutati tootmisesse uusi komponente ja nende tootmiseks vajalikke abinõusid. Koostöös Tallinna Tehnikaülikooliga jätkusid AS Norma tootmisele vajalikud metalli materjaliuringud. Konstrueeriti uusi turvarihmu Euroopa busside ja busstiistmete valmistajatele. Täiendati Venemaa autotootjatele müüdavate turvarihmade konstruktsiooni. Juurutati tootmisesse turvarihmad uuele Priora universaalkerega mudelile.

Tootmine

Tootmismahude järsk langus

Võrreldes 2008. aastaga, mil AS Norma põhiliseks probleemiks oli tellimuste kasvust põhjustatud tootmisvõimsuste nappus, võib möödunud aastat pidada tõeliseks katsumuste aastaks. Alates septembrist-oktoobrist 2008. aastal hakkasid autotööstuse tellimused järk-järgult vähenema. Kriis kulmineerus 2009. aasta esimeses pooles, mil tootmismahud vähenesid eelneva aastaga võrreldes ligi 50 %.

Seoses sellega viidi kogu ettevõtte praktiliselt terveks 2009. aastaks kokkuhoiurežiimile. Tootmisvõimsusi hakati piirama. Tekkinud situatsioonis oli ettevõtte sunnitud koondama või töölepingu lõpetama ligi 300 töötajaga. 2009. aasta kolme esimese kvartali jooksul rakendati kogu kontsernis osalist tööaega. 2009. a viimases kvartalis tootmismahude langustrend pidurdus ja stabiliseerus. Vaatamata keerulisele majanduslikule olukorrale jätkas ettevõtte terve aasta jooksul uute tootmisvõimaluste otsimist ja juurutamist. Aasta jooksul alustati 26 uue autoohutuskomponendi tootmist.

Tänu agressivsele kokkuhoiuprogrammile, viimases kvartalis stabiliseerunud tootmismahudele ja uute toodete juurutamisele suutis AS Norma lõpetada äärmiselt raske 2009. majandusaasta positiivse tulemusega ja saavutada aasta kokkuvõttes tootlikkuse kasv.

Kvaliteedi juhtimine

AS-s Norma valmistatavad autode ohutusrihmad ja turvasüsteemid päästavad inimesid.

Meie tooted peavad funktsioneerima kriitilisel hetkel ilma ühegi tõrketa. Kõrge kvaliteeditase, kiire kohandumine autotööstuse klientide soovidega ja mõõdukas hind olid eelduseks, et jääda ellu keerulises majandusolukorras ning võimaldas võita juurde kliente ja uusi tellimusi.

2009. aastal parendasime oma kvaliteedinäitajaid ja saavutasime klientidelt tagastatud toodete arvuks miljoni toote kohta (PPM) 6,2 ning tarnetäpsuseks 99,8%. Jätkus positiivne trend tootmisprotsesside stabiilsuse ja efektiivsuse parendamisel ning meie tarnijate kvaliteedi teostusel.

Toodete kvaliteedi kindlustamist ja tootmisprotsesside parendamist toetasid ettevõttes rakendatud autotööstuse erinõuetele ISO/TS 16949 vastav kvaliteedijuhtimissüsteem, Autolivi tootmissüsteem (APS) ja tarnijate tegevust reguleeriv Autolivi tarnijate käsiraamat. Paranesid töötajate kvaliteedialane teadlikkus ja standardite täitmise distsipliin, suurenes omavastutus toodete kvaliteedi tagamisel. Tootmisprotsesside arendamisel pöörati enam tähelepanu tõrgete ennetamisele ja varajasele avastamisele. Mittevastavuste kordumise vältimise eelduseks oli nende algpõhjuste efektiivne kõrvaldamine.

Toodete kontrollimine ja katsetamine toimub nüüdisaegsete vahendite ja parimat võimalikku väljaõpet omavate töötajatega tootmisüksuste laborites ning ISO/IEC 17025 nõuetele akrediteeritud Ohutusrihmade Katsekeskuses.

Järjepideva kliendikeskse poliitika rakendamise ja toodete kõrge kvaliteedi tõenduseks on Venemaa autotööstuse liidrit AvtoVAZ 2009. aasta kohta saadud hinnang - "eeskujulik tarnija".

Aruandeaastal toimunud investeeringud

2009. aasta 12 kuu jooksul investeeriti kontsernis uute tehnoloogiate juurutamiseks, tootmisvõimsuste laiendamiseks, tootmisprotsesside efektiivsuse tõstmiseks ja töökeskkonna kaasajastamiseks 2,4 miljonit eurot.

Kontserni investeeringud jagunesid valdkonniti järgmiselt:

Metallitöötlemise seadmed	1,26 miljonit eurot
Hooned ja rajatised	0,74 miljonit eurot
Kvaliteedikontrolli- ja keskkonnakaitsevadmed	0,20 miljonit eurot
Koosteliinid	0,11 miljonit eurot
Infotehnoloogia	0,06 miljonit eurot
Plastivalu seadmed	0,04 miljonit eurot

Kontserni tähtsamad näitajad

Majandustegevus	2009	2008	2007	2006	2005
Müügitulu (miljonit eurot)	51,0	88,3	80,8	66,9	62,4
Muutus võrreldes eelmise aastaga	-42%	9%	21%	7%	-1%
Brutokasum (miljonit eurot)	4,1	12,8	12,2	10,6	10,7
Muutus võrreldes eelmise aastaga	-68%	5%	15%	0%	-7%
Brutokasumi määr ¹	8,0%	14,5%	15,1%	15,9%	17,1%
Ärikasum (miljonit eurot)	0,9	7,9	6,7	5,8	6,0
Muutus võrreldes eelmise aastaga	-89%	19%	14%	-2%	-18%
Ärikasumi määr ²	1,7%	9,0%	8,2%	8,7%	9,6%
EBITDA (kasum enne finantstulusid ja makse ning amortisatsioonikulu) (miljonit eurot)	4,2	11,3	10,6	9,8	10,0
Muutus võrreldes eelmise aastaga	-63%	7%	9%	-2%	-9%
Kasum enne makse (miljonit eurot)	2,4	9,9	8,0	6,7	6,7
Muutus võrreldes eelmise aastaga	-75%	24%	18%	1%	-16%
Maksueelse kasumi määr ³	4,8%	11,2%	9,9%	10,1%	10,7%
Puhaskasum (miljonit eurot)	1,3	8,8	6,8	5,5	5,3
Muutus võrreldes eelmise aastaga	-85%	30%	24%	3%	-21%
Puhaskasumi määr ⁴	2,6%	9,9%	8,4%	8,2%	8,5%
Käibekapital ⁵ (miljonit eurot)	40,4	45,3	37,0	32,8	23,4
Käibekapitali tootlus ⁶	1,3	1,9	2,2	2,0	2,7
Maksevõime kordaja ⁷	8,5	8,2	5,4	5,6	6,5
Likviidsuskordaja ⁸	7,8	7,2	4,7	4,9	5,6
Tulude suhe omakapitali (ROE) ⁹	2,2%	14,0%	11,7%	9,9%	9,9%
Tulude suhe varadesse (ROA) ¹⁰	2,0%	12,7%	10,0%	8,6%	8,8%
Töötajate keskmine arv kuus	707	969	972	912	915
Muutus võrreldes eelmise aastaga	-27%	0%	7%	0%	5%

¹ Brutokasumi määr – brutokasumi protsent müügitulust

² Ärikasumi määr – ärikasumi protsent müügitulust

³ Maksueelse kasumi määr – maksueelse kasumi protsent müügitulust

⁴ Puhaskasumi määr – puhaskasumi protsent müügitulust

⁵ Käibekapital – käibevara, v.a raha ja raha ekvivalendid (deposiidid tähtajaga < 3 kuud; intressifondiosakud) miinus lühiajalised kohustused

⁶ Käibekapitali tootlus – müügitulu suhe käibekapitali

⁷ Maksevõime kordaja – käibevara suhe lühiajalistesse kohustustesse

⁸ Likviidsuskordaja – käibevara, v.a varud, suhe lühiajalistesse kohustustesse

⁹ ROE – puhaskasumi suhe omakapitali

¹⁰ ROA – puhaskasumi suhe varadesse

Aksia ja dividendiga seotud näitajad

	2009	2008	2007	2006	2005
Aktsiate arv	13,2	13,2	13,2	13,2	13,2
Tulu aktsia kohta ¹¹ (eurot)	0,1	0,7	0,5	0,4	0,4
Dividend aktsia kohta (eurot)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Omakapital aktsia kohta ¹² (eurot)	4,5	4,7	4,4	4,2	4,1
Dividendi suhe puhastulusse	3,2	0,5	0,6	0,8	0,8
Aksia hinna ja tulu suhe (P/E) ¹³	38,9	3,9	9,8	12,3	16,3

¹¹ Tulu aktsia kohta – puhaskasum aktsia kohta eurodes: ettevõttel ei ole potentsiaalselt emiteeritavaid lihtaktsiaid, mistõttu on lahustatud puhaskasum aktsia kohta sama, mis tavapuhaskasum aktsia kohta.

¹² Omakapital aktsia kohta – kogu omakapital aktsia kohta eurodes

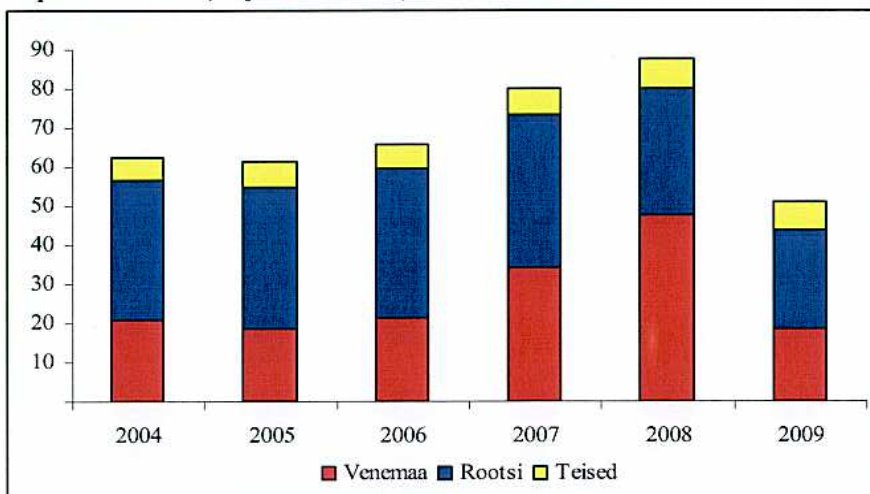
¹³ P/E – perioodilõpu aktsiahinna suhe puhaskasumisse aktsia kohta

Müük

Kontserni müüki kasvatas eelkõige autoohutussüsteemide müük

Kontserni müügitulu 2009. aastal oli 51,0 miljonit eurot, mis oli 42% vähem kui 2008. aastal. 65% (2008: 64%) müügitulust moodustasid ohutusrihmad. 23%-lt 17%-ni käibest langes autoohutussüsteemide müük AvtoVAZ-i Kalina ja Priora seeria autodele. Ohutusrihma komponentide müük moodustas 7% müügist (2008: 6%), koostude müük 7% (2008: 4%). Muude toodete ja teenuste seast olid olulisemad stantside ja pressvormide müük ning ohutussüsteemide väljatöötuse alaste inseneriteenuste osutamine, ulatudes kokku 2% (2008: 3%) netokäibest.

Eksport 2004–2009 (miljonites eurodes)

AS Norma eksportis 99,3% (2008: 99,0%) toodangust. Tähtsaimaks AS Norma ekspordituruks tõusis 2009. aastal taas Rootsi 49%-ga käibest (2008: 37%), Venemaale eksporditi 37% (2008: 54%) ja 5% Saksamaale (2008: 3%). Müük Venemaale vähenes 61%, Rootsi 23% ja Saksamaale 11% võrreldes 2008. aastaga.

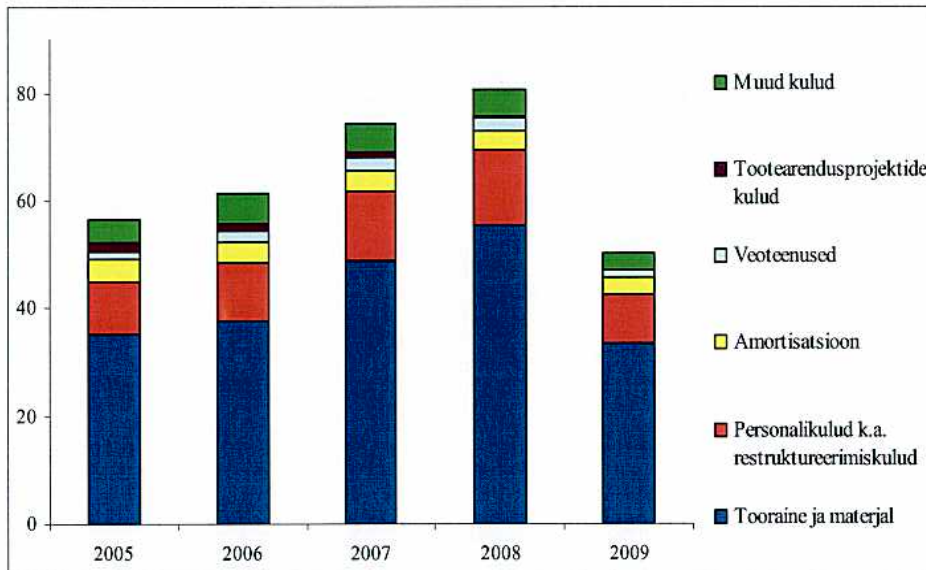
Müük emattevõtte Autoliv allüksustele kahanes 2008. aastaga võrreldes 20% 29,0 miljoni euroni (2008: 36,2 miljonit euroni), moodustades 57% (2008: 41%) AS Norma netokäibest. 74% (2008: 79%) müügist Autolivile andsid ohutusrihmad. Tarnitud ohutusrihmade kogus vähenes 32% 1,3 miljoni tüki (2008: 1,9 miljonit tükki).

Teised suuremad läänepoolsed kliendid olid Khimaira (Volvo bussid), Karosa, Iris Bus-IVECO, Intersafe ning Van Hool, kellele põhiliselt tarnitakse ohutusrihmu busside ja veoautode tarbeks. Müük sellesse sektorisse kahanes 2008. aastaga võrreldes 21%.

Kulud

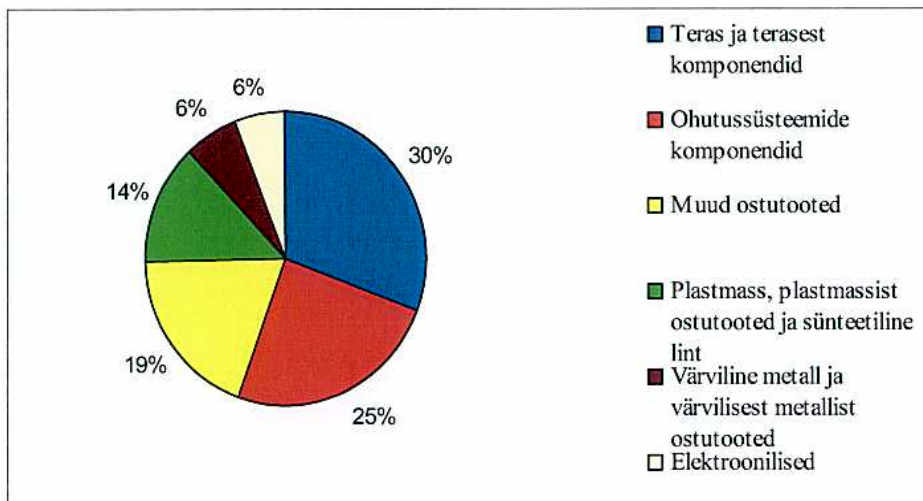
Vaatamata rangele kulude kokkuhoiule ja tootmise ümberkorraldustele tõusis tooraine-, tööjõu- ja energiakandjatega seotud kulude osatähtsus käibest

Tegevuskulud 2005–2009 (miljonites eurodes)

2009. aastal kulud toorainele ja materjalidele kahanesid 40%, moodustades käibest 65,4% (2008: 62,6%).

Ostetud materjalide ja tooraine jaotus 2009. aastal

Materjalikulu osatähtsus käibes langes 6% autoohutussüsteemide müügi kahanemise tõttu, materjalikulu osatähtsus tõusis 9% Autolivile tarnitavate ohutusrihmade osatähtsuse tõttu kogukäibes. Samas kasutati Autolivile tarnitavates ohutusrihmades 2009. aastal vähem AS-s Norma valmistatud komponente kui neljal eelnenud aastal (2009: 3,3, 2008: 4,0, 2007: 5,0, 2006: 4,7, 2005: 4,0 ja 2004: 1,5 miljoni euro väärtuses), nende osatähtsus aga tõusis 6%-ni (2008: 4%). Traditsioonilise AS Norma toodangu materjalikulu osatähtsus langes 2%.

2009. aastal kulutused gaasile, elektrile ja veele langesid käibe 42% kukkumise juures 13%, ulatudes 1,1 miljoni euroni ja moodustades müügikäibest 2,1% (2008: 1,4%).

Personali tööjõukulu oli 2009. aastal 9,1 miljonit euroni, langus võrreldes eelmise perioodiga 36%. Sealjuures ulatusid koondamisega seotud kulud 0,8 miljoni euroni. Tööjõukulu osatähtsus netokäibes moodustas 17,8% (2008: 15,9%). Ilma koondamiskuludeta oli tööjõukulu 16,2% müügist. Töötajate keskmine arv kuus oli 707, mis oli 262 töötaja võrra vähem kui eelnenud aastal, keskmine tööjõukulu töötaja kohta langes võrreldes 2008. aastaga 12%.

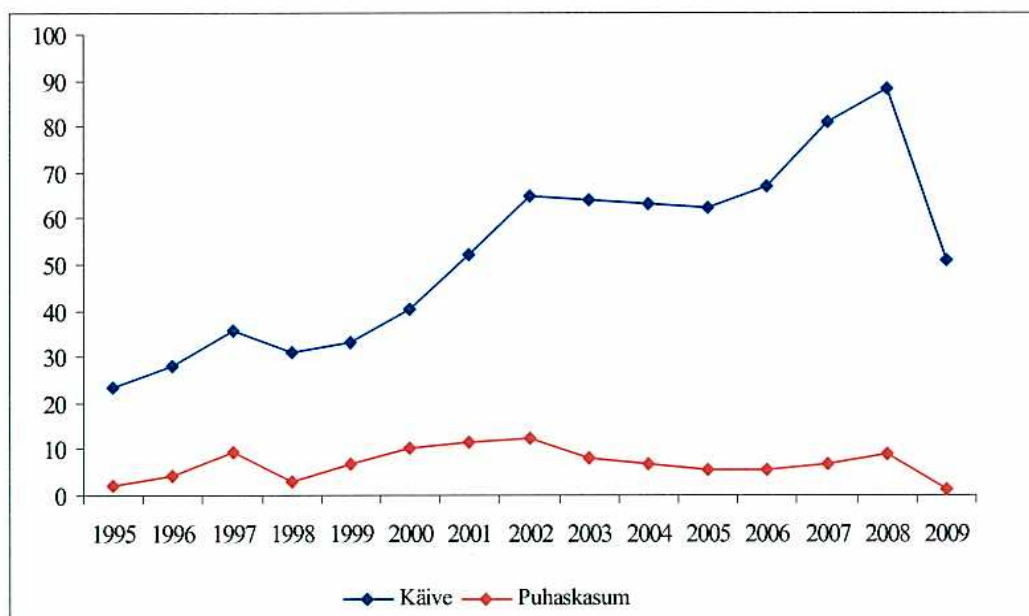
Tootearenduskulud vähenesid 2009. aastal 0,4 miljonit eurot, ulatudes 0,7 miljoni euroni, mis oli käibest 1,3% (2008: 1,2%).

Kasum ja rentaablus

Kontserni puhaskasum moodustas 2,6 % käibest

Kontserni brutokasum oli 2009. aastal 4,1 (2008: 12,8) miljonit eurot, mis oli 8,0% (2008: 14,5%) käibest. Brutokasum langes 68%, samal ajal käive langes 42%.

Kontserni käibe ja kasumi dünaamika 1995–2009 (miljonites eurodes)

Ärikasum ulatus 0,9 (2008: 7,9) miljoni euroni, moodustades 1,7% (2008: 9,0%) käibest, kasum enne makse 2,4 (2008: 9,9) miljoni euroni, mis oli 4,8 % käibest (2008: 11,2%). Puhaskasumiks kujunes 2009. aastal 1,3 miljonit eurot (2008: 8,8), langus 85%. Puhaskasumi määr kahanes 9,9%-lt 2008. aastal 2,6%-ni 2009. aastal.

Seoses kontserni restruktureerimisega majanduskriisi tingimustes tuli emattetvõttel teha 2009. aastal ühekordseid kulutusi töölepingute lõpetamiseks ja seadmete allahindluseks summas 1,2 miljonit eurot, mis moodustas 2,4% käibest.

Rahavood ja kapitali kasutamine

Kontserni käive vähenes 42%, kuid rahavoog äritegevusest ulatus 9,5 miljonini euroni

Kontserni rahavoog äritegevusest oli 2009. aastal 9,5 miljonit eurot (2008: 9,4 miljonit eurot). Materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse investeeriti 2,4 (2008: 3,3) miljonit eurot, finantsinvesteeringute saldo aga suurenes 0,2 (2008:

6,1 miljoni euro võrra, rahavoog investeringutest kokku perioodi jooksul –0,8 (2008: –7,6) miljonit eurot; finantseerimisest –5,3 (2008: –5,3) miljonit eurot. Neto rahavoog oli 2009. aastal 3,4 (2008: –3,6) miljonit eurot.

Raha ja likviidsete väärtpaperite osatähtsus oli 2009. aasta lõpus 62% (31.12.2008: 54%) varade mahust. Käibekapitali (lühiajalised investeringud, nõuded, ettemaksed, varud miinus lühiajalised kohustused) oli 2009. aasta 31. detsembri seisuga 40,4 (31.12.2008: 45,3) miljonit eurot, põhitegevuseks kasutatud käibekapitali (nõuded, ettemaksed, varud miinus lühiajalised kohustused) oli 5,1 (31.12.2008: 9,9) miljonit eurot. Lühiajalised kohustused vähenesid aastaga 0,5 miljoni euro võrra.

Likviidsuse juhtimisel ja finantsinvesteeringute tegemisel oli AS Norma 2009. aastal traditsiooniliselt konservatiivne. Eesti pankade Eesti krooni ja euro erineva kestusega deposiitide ja intressifondi osakute kõrval deponeeriti lühiajaliselt vahendeid Autoliv AB finantsturgude divisjoni, mis võimaldas teha lühiajalist rahapaigutust kõrgema intressiga kui turul pakutavate hoiuste puhul. 31.12.2009 seisuga oli Autoliv AB-sse paigutatud üle 3 kuulise tähtajaga 1,5-1,6% intressiga euro- ja kroonihoiuseid 5,4 (31.12.2008: 11,4) miljoni euro väärtuses.

Põhivarad moodustasid 21% (2008: 22%) varadest, kahanedes aastaga 1,4 miljonit eurot materiaalse ja immateriaalse põhivara väärtuse vähenemise tõttu.

Pikaajalisi kohustusi kontsernil ei ole. Investeeringuid ja äritegevust finantseeritakse omakapitali arvel.

Konserni omakapital vähenes 2,9 miljonit eurot, ulatudes aruandeaasta lõpuks 59,7 (31.12.2008: 62,6) miljoni euroni. Omakapitali osakaal bilansis oli 90,8% (31.12.2008: 90,5%). Vaba omakapital oli aasta lõpul 50,4 (31.12.2008: 53,3) miljonit eurot.

Aktsiaturg ja dividendid

Tulu aktsia kohta langes 85%, aktsia hind tõusis 50%

AS Norma on emiteerinud 13,2 miljonit lihtaktsiat, mis annavad aktsia kohta ühe hääleõiguse ja mille nominaalväärtus on 0,6 eurot. Emiteeritud aktsiate hulk ja nominaalväärtus ei ole 1997. aastal börsil noteerimisest saati muutunud.

2009. aastal maksti aktsionäridele dividende 4,2 miljonit eurot ehk 0,3 eurot aktsia kohta, nagu ka kuuel eelneval aastal. Arvestades suurt langust Venemaa autoturul 2009. aastal, sealsete autotootjate finantsraskusi ja turu jätkuvat ebastabiilsust ning konserni kava laiendada komponentide tootmist, mis on kapitalimahukas tegevusala, on juhtkonna seisukoht 2009. aasta eest dividende mitte maksta.

Nii lahustatud kui tavapuhaskasum aktsia kohta oli 0,1 (2008: 0,7) eurot, omakapital 4,5 (2008: 4,7) eurot. Aktsia hinna ja tulu suhe (P/E) tõusis 2009. aasta jooksul 3,9-lt 38,9-ni.

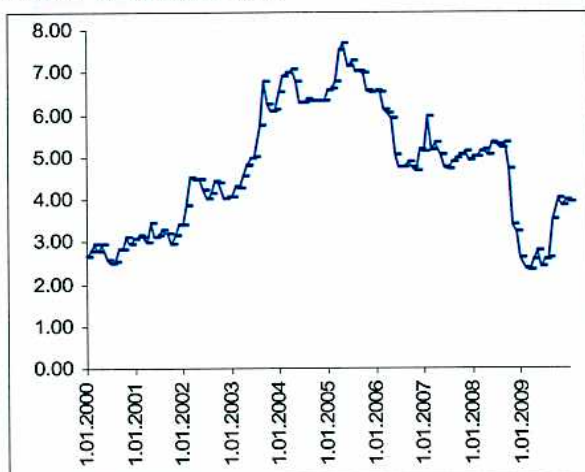
AS Norma aktsiad noteeriti 1997. aastal Tallinna Börsi põhinimekirjas koodi NRM1T all, aktsiatega kaubeldakse ka Frankfurdi ja Berliini börsil.

Aktsia statistika aastatel 2005–2009 (eurodes, kui ei ole näidatud teisiti)

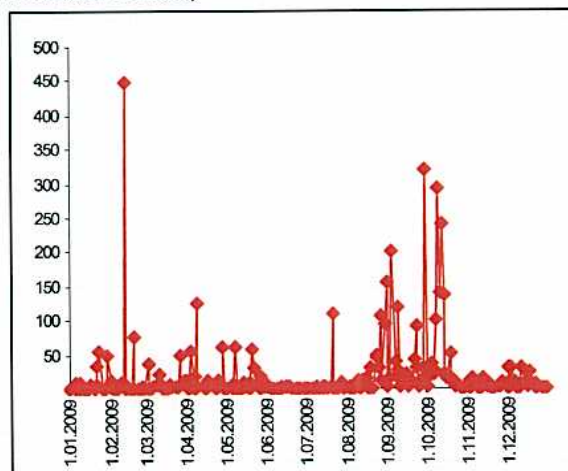
Hind	2005	2006	2007	2008	2009
Avamishind	6,55	6,55	5,12	5,10	2,70
Kõrgeim	7,778	6,65	6,25	5,67	4,20
Madalaim	6,35	4,30	4,52	2,59	2,08
Viimane	6,56	5,11	5,00	2,60	3,90
Kaubeldud aktsiaid	4 718	4 257	4 546	5 462	1 507
Käive, mln	34,2	23,06	23,43	27,72	4,72
Turuväärtus, mln	86,6	67,45	66,00	34,32	51,48

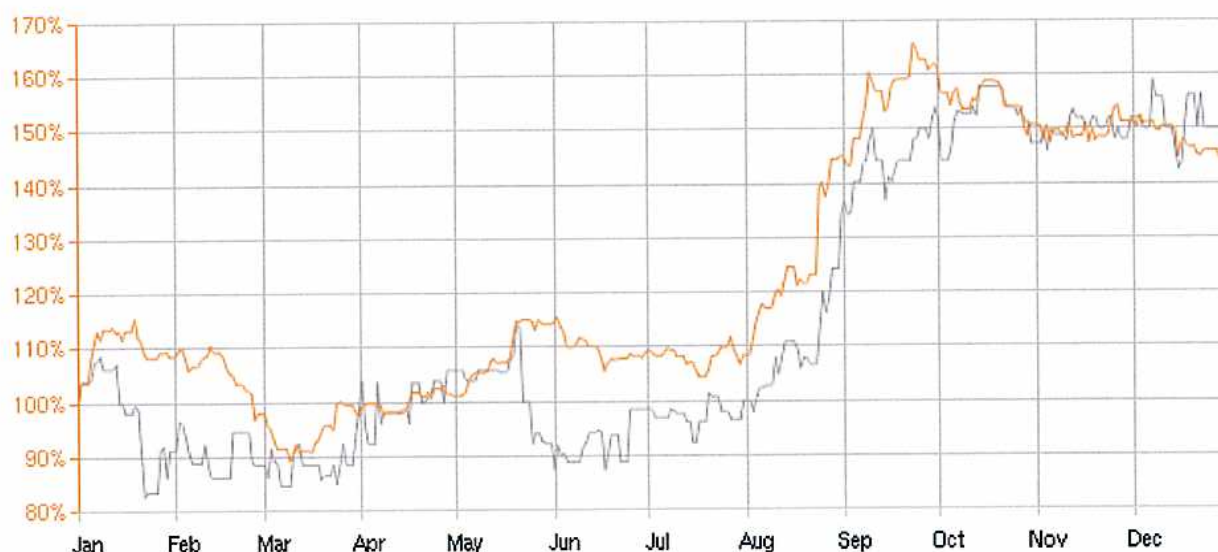
Aksia hinna (eurodes) liikumine
Tallinna Börsil 2000 – 2009

Aksia kauplemissahud Tallinna Börsil 2009. aastal
(tuhandetes eurodes)

AS Norma aktsia hinna ja OMX Tallinna indeksi liikumine (%-des) 2009. aastal

Indeks/aktsia	+/-%
OMX Tallinn	47
NRMIT	50

AS Norma aktsiaraamatusse oli seisuga 31.12.2009 kantud 1612 (31.12.2008: 1458) aktsionäri, üle 3% osalus oli

Autoliv Ab	51,0%
ING Luxembourg S.A.	10,0%
Skandinaviska Enskilda Banken Ab kliendid	6,7%
Marfin Pank Eesti AS Repokonto	3,8%

AS Norma aktsiakapitalist kuulub 59,4% (31.12.2008: 59,1%) Rootsi, 17,5% (31.12.2008: 20,0%) Eesti, 13,1% (31.12.2008: 13,0%) Luksemburgi ja 10,0% (31.12.2008: 7,9%) teiste riikide residentidele. 8,7% (31.12.2008: 7,5%) aktsiatest kuulub füüsilistele isikutele, 1,0% on registreeritud investeerimisfondide ning 39,3% ettevõtete nimele. AS Norma emaettevõtte on notecritud New Yorgi börsil.

AS Norma nõukogu liikmetele ja nende lähedastele ei kuulunud 31.12.2009 seisuga AS Norma aktsiaid. AS Norma juhatuse liikmetest ja nende lähedastest omas 205 aktsiat juhatuse liige Garri Krieger. Aktsioptsioone nõukogu ja juhatuse liikmetele välja antud ei ole.

Finantsriskid

Kontserni põhilised finantsinstrumentid on raha ning lühiajalised deposiidid. Nende instrumentide eesmärk on rahastada kontserni põhitegevust. Kontsernil on ka muid finantsinstrumente, näiteks põhitegevusest tekkivad nõuded deebitoridele ning kohustused kreditoridele. Kontserni kohustused piirduvad võlgadega hankijate ees ning muude lühiajaliste kohustustega, laenukohustusi ega muid finantsinstrumente kohustuste hulgas ei ole.

Kontsern on eksponeeritud turu-, krediidi- ja likviidsusriskile. Riskide juhtimise eest vastutab AS Norma juhatus, viies ellu ja järgides AS Norma nõukogu tehtud otsuseid ja kinnitatud printsiipe.

Tururisk

Turuhinnad sisaldavad kolme tüüpi riske: intressi-, valuuta ja väärtpaberite turuhinna riski.

Intressirisk

AS Norma ei kasuta finantseerimiseks võõrkapitali ja seetõttu ei ole kontsernil intressi kandvaid kohustusi, mille tuleviku rahavoo õiglane väärtus võiks saada mõjutatud turgudel toimuvast intresside muutustest. Kontsernil puuduvad varad, mille väärtus sõltuks ujuvatest intressimääradest. Küll aga on kontsernil fikseeritud intressimääradega deposiidid, mille määr sõltub deponeerimise hetkel kehtivatest turu intressimääradest.

Valuutarisk

Kontserni eksponeeritus valuutariskile seostub eelkõige põhitegevusega (tulud ja kulud on valdavalt erinevas valuutas kontserni funktsionaalsest valuutast) ja välismaal asuvasse tütarettevõtjasse tehtud netoinvesteeringutega.

2009. aastal AS Norma kontserni käibest moodustas eksport 99,3% (2008: 99,0%) ja olulisem müügivaluuta oli euro. Kontserni kulud olid põhiliselt Eesti kroonides, eurodes, Rootsi kroonides ja Venemaa rublades. Valuutariski maandamiseks on põhilised ostu- ja müügilepingud viidud euro alusele. Teiste valuutade riskid on maandatud kas sissetulevate ja väljaminevate rahavoogude ühtlustamisega või lepinguliste maksete sidumisega euro kursiga.

Kontserni Venemaal asuva tütarettevõtja netovarade väärtus on madal (31.12.2009: -67,2; 31.12.2008: 10,1 tuhat eurot) ja nende valuutariski maandamine ei ole ökonoomne.

Lühiajalised vahendite paigutused on tehtud hajutatult Eesti kroonides ja eurodes. Kontsern ei ole valuutariski maandamiseks riskimaandamisinstrumente soetanud.

Väärtpaberite turuhinna risk

Investeeringud noteeritud ja noteerimata väärtpaberitesse on avatud väärtpaberite turuhinna tuleviku kõikumistest tulenevale riskile. AS Norma investeeringute hulka ei kuulu aruandeperioodi lõpul väärtpabereid.

Krediidirisk

Kontsern on avatud krediidiriskile peamiselt oma põhitegevuse (klientidelt laekumata arved) ja finantseerimistegevuse (deposiidid) kaudu.

Laekumata arvete risk

Eelkõige omab tähtsust klientide võime tasuda neile tarnitud kauba eest. Ärikrediiti võimaldatakse põhiliselt ainult oma pikaajalistele koostööpartneritele. Et tagada rahade laekumist suurtelt püsiklientidelt, jälgitakse ja analüüsitakse pidevalt nende finantsolukorda ning likviidsust. Vajaduse korral nõutakse pangagarantiide esitamist maksete tagamiseks. Ühekordsete tehingute ja uute klientide puhul on nõutav kas ettemaks või akreditiiv.

Ebatõenäoliselt laekuvate arvete katteks moodustatakse allahindlus. Allahindlus sisaldab kõiki võlgnevusi, mille tasumisega seoses on vastaspoolega tekkinud lahkarvamusi ja võlgnevusi, mis juhtkonnale teadaolevalt võivad jääda laekumata.

Ostjate debitoorne võlgnevus perioodi lõpul oli 6,9 (31.12.2008: 9,9) miljonit eurot. Oluliseks krediidiriskiks on kontsernis läbi aegade loetud Venemaa ja Ukraina klientidega seotud riski. 31.12.2009 seisuga oli nõuete summa Venemaa, Ukraina ja Valgevene klientidele 3,5 (31.12.2008: 6,5) miljonit eurot. Neist tähtaja ületanud laekumata arveid oli aruandeperioodi lõpul 0,1 miljoni euro väärtuses.

Ebatõenäoliselt laekuvate arvete katteks on 31.12.2009 seisuga moodustatud reservi summas 0,26 (31.12.2008: 0,09) miljonit eurot. 2009. a kanti lootusetutena nõudeid maha 0,06 miljoni euro väärtuses ning täiendavalt moodustati ebatõenäoliselt laekuvate arvete katteks reservi summas 0,23 miljonit eurot.

Deposiitide ja teiste finantsinstrumentide krediidirisk

Pankade ja Autolivi finantsturgude divisjoniga seotud krediidiriski juhtimine toimub AS Norma nõukogu heaks kiidetud rahahaldamise printsiipide kohaselt: vahendite investeerimistehingud tehakse üksnes nõukogus heaks kiidetud osapooltega neile kinnitatud krediidilimiidi piires (ühegi osapoole limiit ei ületa 1/3 kõigist paigutatavatest vahenditest). Limiidid on kehtestatud, et minimeerida riski kontsentratsiooni ja seega vähendada potentsiaalset kahju, mis tuleneb teise osapoole võimalikust suutmatusest oma kohustusi täita.

Likviidsusrisk

Likviidsuse jälgimisel võetakse arvesse finantsinvesteeringute ja -varade (nõuded klientidele ja muud nõuded) laekumise tähtaegu, nagu ka planeeritud rahavoogusid äritegevusest. Kontsernil ei olnud 31.12.2009 seisuga kohustusi (välja arvatud puhkusereserv), mille maksetähtaeg oleks enam kui kaks kuud. Kuna kontserni raha ja likviidsete väärtpaperite osatähtsus ulatub üle 50% varadest, ei hinda juhtkond ettevõtte likviidsusriski oluliseks.

Kapitali juhtimine

Kapitali juhtimise eesmärk on tagada kontsernile tugev bilanss, mis toetab igapäevast äritegevust ja ettevõtte strateegilist arengut. Autotööstuse tsüklilisuse tõttu saab edukas olla finantsiliselt tugev ja sõltumatu allhankija. AS Norma unikaalne turupositsioon, kus suur osa käibest on seotud Vene ja Ukraina turuga, mille likviidsus on väga kõikumine, nõuab kapitali juhtimisel täiendavat tähelepanu. Komponentide tootmine, mille arendamine on kontserni üks strateegilisi eesmärke, on kapitalimahukas tootisharu. Kontsern ei kasutanud võõrkapitali. Investeeringud taastootmisse ja arengusse tehti omakapitali arvel. Aktsiate tagasiostu ei ole kasutatud aktsia vähese kaubeldavuse tõttu turul. Otsuse dividendide maksmise kohta teeb juhtkond, võttes arvesse majanduskeskkonna arengut Eestis ja sihtturgudel, kontserni majandustulemusi ja arenguplaane.

Õiglane väärtus

Juhtkonna hinnangul ei erine kontserni finantsvarade ja -kohustuste õiglane väärtus oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Õiglane väärtus on määratud raha (k.a tähtajalised deposiidid), võlakirjade ning muude nõuete ja kohustuste puhul diskonteeritud rahavoogude meetodil.

Konsolideerimisgrupi struktuur

AS Norma kontserni kuulus 2009. aastal AS Norma ja tema 100% osalusega tütarettevõtja Venemaal.

Venemaal asuva tütarettevõtja Norma-Osvar ZAO audiitoriks on audit-konsultatsiooni keskus „Konsuelo“ (litsents nr. E000961, kehtiv 25.06.2002 – 25.06.2012) asukohaga Venemaal, Vladimiri linnas.

Emaettevõtte tegevusvaldkonnaks on autoohutussüsteemide, sealhulgas autoohutusrihmade ja nende komponentide tootmine ja müük, inseneriteenuse osutamine autoohutussüsteemide ning ohutusrihmade komponentide väljatöötamise ning adapteerimise osas. Emaettevõtte käive oli 2009. a 51,0 (2008: 88,1) miljonit eurot, puhaskasum 1,4 (2008: 8,7), omakapital 59,7 (2008: 62,6).

Venemaal asuv tütarettevõtja Norma-Osvar ZAO tegeleb AS Norma toodete ning teenuste müügi, ladustamise ja tolliprotseduuridega ning vajadusel AS Norma esindamisega Venemaal. Norma-Osvar ZAO müügikäive oli 2009. aastal 0,21 (2008: 1,19) miljonit eurot, kahjum 0,08 (2008: kasum 0,003) ja omakapital -0,07 (2008: 0,01) miljonit eurot. Kontserniväline käive moodustas 0,21 (2008: 1,14) miljonit eurot. Kogu müüdüd kauba ja teenused omandab tütarettevõtja emaettevõttelt.

Personalipoliitika

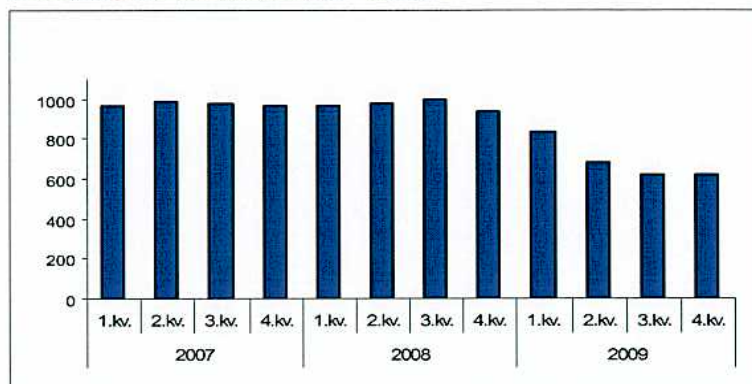
2009. aasta märksõnadeks olid restruktureerimine ja suund tootlikkuse kasvu tõstmisele

Autotööstuse kriisi süvenedes 2009. aastal said möödapääsmatuks suured muutused töötajate arvus ning töökorralduses. Vastavalt aasta alguses langenud müügiimahtudele oli kontsern sunnitud rakendama erinevaid meetmeid – töötajate kollektiivne koondamine, osalise tööaja ja osaliselt tasustatud puhkuse rakendamine.

Töötajate arvu dünaamika 2007 – 2009.a

1. jaanuari 2009. a seisuga töötas ettevõttes 906 inimest. 31. detsembri 2009. a seisuga oli töötajaid 616. 2008. aasta suvel sõlmitud ajutisi töölepinguid, mis lõppesid 2008. aasta lõpus ja 2009. aasta alguses, ei pikendatud. Aasta jooksul vähendati mitmel korral töötajate arvu kollektiivse koondamise läbi: veebruaris kahel korral (51 töötajat ning 111 töötajat), mais 52 ning juunis 65 töötajat.

Aasta esimese kvartali jooksul rakendati terve ettevõtte ulatuses osalist tööaega ning sealhulgas 2 nädala vältel kollektiivset puhkust. Aprillis ning mais rakendati mõlemas kuus 7 tööpäeva ulatuses osaliselt tasustatud puhkust Venemaa ja Ukraina turule suunatud ohutusrihma kooste ja komponentide tootmisega seotud töötajatele. Kuna

seaduse poolt võimaldatavad meetmed osalise tööaja ja osaliselt tasustatava puhkuse rakendamiseks lõppesid mai lõpuks, sõlmiti ettevõtte ja töötajate vahel osalise tööaja kokkulepe 1. juunist kuni 31. augustini, töötamaks 60% summeeritud tööajaarvestusega. Viimases kvartalis toimus tootmismahude ja töötajate arvu stabiliseerumine.

Ettevõtte tegevuse restruktureerimise käigus keskenduti efektiivsuse suurendamisele ja tootlikkuse tõstmisele. Koondamiste käigus kadunud töökohad reorganiseeriti, allesjäänud töötajatele viidi läbi ümberõpe, et suurendada tööjõu paindlikkust tootmisprotsessides ning võimaldada efektiivsuse ja tootlikkuse tõusu.

2009. aastal toimus 6 suuremat töötuba, millest tulevikku silmas pidades olulisimad on koostamisliinide efektiivsuse tõstmise ja *just-in-time* põhimõttel tugineva tootmisprotsessi töötoad. Esimene neist aitas oluliselt kaasa AS Norma liidripositsioonile tootmisefektiivsuse suurenemise osas Autolivi Euroopa tehaste lõikes. Töötuba kaasas otseselt toote koostamisprotsessidega seotud töötajaid. Töötoa eesmärgiks oli ergonoomika parandamine, töötajate oskuste arendamine tööaja iseseisvaks ja efektiivseks planeerimiseks ning edasiseks parendamiseks.

Töötajad esitasid 2009. aastal 2107 parandusettepanekut, mis on 3,66 ettepanekut töötaja kohta. Eelnev näitaja on võrreldes 2008. aastaga 16% parem tulemus. Rakendamisprotsent on püsinud läbi viimaste aastate stabiilselt 75% juures, mis näitab ettepanekute sisu head kvaliteeti.

Autolivi kontsern värbab igal aastal lahkuvate ja edutatud võtmeisikute asenduseks globaalsel tasemel 70% juhtivatest töötajatest kontserni seest. Sellega seoses on algatatud üleilmne noorte talentide otsimise programm (*High Potential Program*), mille lisaväärtusena saab AS Norma projektis osaledes juhtida võtmeisikute asendamisega seonduvat riski. Kriisist tuleneva restruktureerimise ja ümberkorralduste käigus on antud programmis osalemisest olnud ettevõttele palju kasu.

Töökeskkond

Riskijuhtimine – töötaja tervisele ohutute töökohtade võti

EL suuniseid arvestades jätkus 2009. a ettevõttes töökeskkonna riskijuhtimise täiustamine.

Ohutuse tagamiseks ja töötajate tervise kaitseks pidevalt uuenevates tingimustes on kehtestatud ajakohaseid lisanõudeid ning täiendatud töökeskkonnaalaseid koolitus-, järelevalve- ja seireprotseduure. Minimeerimaks füsioloogiliste ohutegurite riski, toimub uute tehnoloogiate ja koosteliinide evitamine. Töö füüsiline raskus on vähenenud ja töötajate motivatsioon ning töö mitmekesisus kasvanud.

Konserni tööohutusosalased statistilised näitajad 2009. aastal olid head (näit. juhtumite arv langes 14,6 % võrreldes eelneva aastaga).

Riikliku järelevalve asutused on tunnustanud ettevõtte järjepidevat tööd töökeskkonna ja ohutuskultuuri parendamisel.

Meie ettevõtte ohutuskultuur - see on meie tegevustavad ja kõigi meie töötajate teadmised pidevalt muutuvaist ohutegureist, see on meie hoiakud ja kohusetunne ohutuse hoidmisel.

Keskkonnamõjud

Meie eesmärgiks on valmistada tooteid nii, et nende keskkonnamõjud valmistamisel, kasutamisel ja kasutusest kõrvaldamisel oleksid minimaalsed, kuid mitte tehes järeleandmisi toote kvaliteedis ja ohutuses

Keskkonnaalased tegevused ettevõttes on suunatud materjalide ja loodusressursside efektiivsemale kasutamisele, nüüdisaegse tehnoloogia rakendamisele ja ebasoodsate keskkonnamõjude vähendamisele ning keskkonnakompleksloas sätestatud meetmete järgimisele. Neid toetab ISO 14001-le sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteem.

Ettevõtte keskkonnapoliitikas oleme püstitanud järgmised põhisuunised:

- suhtuda äritegevuses vastutustundlikult keskkonda ning hoolivalt oma töötajatesse, klientidesse ja ühiskonda,
- järgida Eesti seadusandlikke ja kliendi nõudeid, mis kohalduvad AS Norma tegevustele,
- suunata AS Norma keskkonna-alased tegevused protsesside pidevale parendamisele ja saastamise vältimisele
- arendada oma töötajate ja tarnijate ning alltöövõtjate keskkonnateadlikkust ning motiveerida neid AS Norma keskkonnapoliitika põhimõtete rakendamiseks igapäevatoos

Arengusuunad ja olulisemad planeeritavad investeeringud

Arengusuunad

Fookus on suunatud autoohutusrihmade komponentide müügi laiendamisele

AS Norma strateegia keskendub kolmele põhilisele ärivaldkonnale:

1. Hoida oma turupositsiooni osetarnijana Vene autotootjate juures.
2. Investeerida nišituru turvasüsteemide arendusse ja tootmisesse.
3. Saavutada celistatud autoohutuskomponentide tarnija staatus rahvusvahelisel autotööstuse turul.

Globaliseerumine autotööstuses mõjutab otseselt AS Norma traditsioonilisi kliente Venemaa turul. Isoleeritud iseseisvatest autotootjatest saavad rahvusvahelistesse autotootjate gruppidesse kuuluvad partnerid. See toob endaga kaasa uued nõuded ka tarnijatele. AS Norma on võimeline kasutada ära oma eeliseid: vertikaalne integratsioon ning teadmised materjalide, tootmisprotsesside ja komponentide tootmise kohta, ja arendada ettevõtte Euroopas tunnustatud tarnijaks autoohutuskomponentide sektoris nii esimese ringi tarnijatele kui ka lõpptootjatele.

Rahvusvaheline finantskriis ja majandusolukorra järsk halvenemine 2008. aasta teises pooles ja sellele järgnenud tootmise stabiliseerumine oluliselt madalamal tasemel kui kriisieelne aeg, tõi autotööstustele kaasa olulised ümberkorraldused. Paljud tootjad ja nende allhankijad sattusid likviidsusraskustesse ja on sunnitud oma võimalusi ümber hindama. Muutuvas turuolukorras on ka AS Norma asunud riske ja võimalusi uuesti hindama.

Investeeringud ja oluline kasv komponentide turul võimaldavad vähendada AS Norma olulist sõltuvust vaid kahest kliendist.

Planeeritavad suuremad investeeringud

Strateegiliste arengusuundade toetamiseks ja AS Norma konkurentsieelise suurendamiseks rahvusvahelisel autotööstuse turul jätkas ettevõtte juhatus 2009. aastal investeeringuid nii tootmisprotsessidesse kui ka tehnoloogiasse. Orgaanilise kasvu ja taastootmise tagamiseks alustati 2009. aastal uue tootmishoone ehitamist Laki 14 kinnistule. Uude tootmishoonesse paigaldatakse uued ja kaasaegsed termilise töötlemise seadmed, mis võimaldavad autotööstusele tarnitavate ohutuskomponentide mahtu oluliselt suurendada. Uue tootmishoone ja tootmiseseadmete planeeritud investeeringu suuruseks on 2,3 miljonit eurot. Uue hoone käikuandmine toimub 2010.a. juunis. Lisaks eelpoolnimetatule on lähima paari aasta jooksul kavas täiendavalt investeerida taastootmise tagamiseks ja uute tootmisprotsesside juurutamiseks 9,6 miljonit eurot. Enamus sellest investeeringust on planeeritud autoohutuskomponentide tootmisvõimsuse suurendamiseks.

Olulisemad uurimis- ja arendustegevuse projektid

2010. aastal jätkatakse komponentide väljatöötlusprojektide läbiviimist. Põhirõhku pööratakse innovaatilistele, teadmismahukatele komponentidele. Koostöös klientidega optimeeritakse toodete konstruktsiooni, projekteeritakse ja valmistatakse rakiseid ning kavandatakse tootmisprotsesse. Jätkatakse metalli struktuuri, omaduste ja töötlemise uurimistöid.

Jätkatakse toodete väljatöötlust nišiturgude (busside, veokite ja ehitusmasinate) turvarihmade tarneteks ja turvarihmade arendamist Venemaa sõidukitootjatele.

Olulisi sündmusi pärast aruandeperioodi lõppu

Autolivi kontserni poolt AS Norma väikeaktsionäridele tehtavat pakkumist on käsitletud allpool Hea ühingujuhtimise tava aruandes.

Hea ühingujuhtimise tava aruanne

Alates 1. jaanuarist 2006. a järgib AS Norma oma tegevuses Eesti Hea Ühingujuhtimise Tava (edaspidi tava) juhiseid. Käesolev aruanne (edaspidi aruanne) kirjeldab AS Norma juhtimist 2009. aastal ning selle vastavust tava juhistele. AS Norma järgis 2009. aastal tava juhiseid, v.a kui aruandes on teisiti märgitud.

AS Norma on Eesti Vabariigis registreeritud aktsiaselts, aadressiga Laki tn. 14, 10621 Tallinn, registrikoodiga 10043950. AS Norma aktsiakapitaliks 2009. aastal oli 132 000 000 krooni (8 436 338 eurot), mis jaguneb ühte liiki registreeritud aktsiateks nimiväärtusega 10 krooni (0,64 eurot). AS Norma aktsiad on noteeritud Tallinna Börsi põhinimekirjas (Balti Põhinimekiri), lühinimega NRM1T. AS Norma aktsiaraamatut peab Eesti väärtpaberite keskreistri pidaja. AS-l Norma on 31. detsember 2009 seisuga 1612 aktsionäri. AS-i Norma kontrollib Autoliv AB, Rootsisis registreeritud autoohutustoodete valmistaja. Autoliv AB on ühtlasi AS Norma suurim aktsionär.

Üldkoosolek

Aktsionäride õiguste teostamine

Aktsionäride üldkoosolek on AS Norma kõrgeim juhtimisorgan. Üldkoosolekud on korralised ja erakorralised. Üldkoosoleku pädevus on paika pandud Eesti äriseudustikuga ja AS Norma põhikirjaga (põhikirjaga on võimalik tutvuda AS Norma veebileheküljel www.norma.ee). Üldkoosoleku pädevuses on muu hulgas majandusaasta aruande kinnitamine, kasumi jaotamine, põhikirja muutmine ja nõukogu koosseisu määramine. Aktsionär võib aktsionäride koosolekust osa võtta ja koosolekul hääletada isiklikult või esindaja kaudu, kes omab selleks kirjalikku volitust. Iga aktsia annab aktsionärile ühe hääle.

AS-il on ühte liiki aktsiaid – nimelised lihtaktsiad, mille nimiväärtus on 10 Eesti krooni (0,64 eurot). Iga aktsia annab omanikule aktsionäride üldkoosolekul ühe hääle. AS-i aktsiakapital on jagatud kolmeteistkümneks miljoniks kaheksa tuhandeks nimeliseks lihtaktsiaks. Aktsionäri ei ole õigust nõuda nimelise aktsia kohta aktsiatähe väljaandmist. Aktsionäri ei ole õigust nõuda nimelise aktsia vahetamist esitajaaktsia vastu. AS-i Norma nimelised aktsiad on vabalt võõrandatavad. Hääleõigust käsitlevad piirangud ja kokkulepped puuduvad. AS-ile Norma teadaolevalt ei ole aktsionäride omavahelistes lepingutes sätestatud aktsiate võõrandamise piiranguid. Aktsionäri surma korral läheb aktsia üle tema pärijale. AS-i Norma suhtes loetakse aktsia üleläänuks omandaja kandmisest aktsiaraamatusse.

AS Norma suuromanik Autoliv AB teatas 01.03.2010 otsusest, et Autoliv kontserni äriühing AS Automotive Holding teeb AS Norma väikeaktsionäridele pakkumise kõikide AS Norma aktsiate omandamiseks, mis ei ole juba kontserni omandis, hinnaga 92,31 Eesti krooni (5,90 eurot) aktsia kohta. Pakkumine on tingimuslik ning kehtib ainult juhul kui selle tulemusel koos juba Autoliv AB-le kuuluvate AS Norma aktsiatega ületatakse 90%-lise omanduse piir.

Autolivi kontsernile kuulub 6 732 000 AS Norma aktsiat, mis moodustab 51% aktsiatest ning vastavate aktsiatega esindatud hääle koguarvust.

Autoliv teatas ka, et on leppinud kokku aktsionäridega, kelle aktsiatega on esindatud 26,44% AS Norma aktsiakapitalist, et nad aktseptivad sellise pakkumise kõigi neile kuuluvate aktsiate osas.

Pakkumise aktsepteerimise tähtaeg algab 17. märtsil 2010. a ja lõpeb 14. aprillil 2010. a.

Üldkoosoleku kokkukutsumine ja avaldatav teave

Juhatus avaldab teate aktsionäride üldkoosoleku kokkukutsumise kohta. Teade korralise aktsionäride üldkoosoleku kokkukutsumise kohta avaldatakse üleriigilise levikuga päevalehes vähemalt kolm nädalat ja erakorralise koosoleku kokkukutsumise kohta vähemalt üks nädal enne koosoleku toimumist. Teates tuleb näidata koht, kus aktsionärid saavad tutvuda majandusaasta aruandega, mis tuleb panna välja vähemalt kaks nädalat enne koosolekut.

AS Norma juhatus avaldas 25. märtsil 2009. a börsiteate, mille kohaselt aktsionäride üldkoosolek oli kokku kutsutud 12. maiks 2009. a algusega kell 09.00. Päevakorras oli kolm punkti: AS Norma 2008. a majandusaasta aruande kinnitamine; kasumi jaotamine ja audiitori nimetamine ja tasustamise korra määramine.

2008. a puhaskasum oli 137 218 728 krooni (8 769 875 eurot). Juhatus tegi ettepaneku maksta aktsionäridele (korralisi) dividende 50 % aktsia nimiväärtusest ehk 5 krooni (0,32 eurot) aktsia kohta, kogusummas 66 000 000 krooni (4 212 169 eurot), ning jätta ülejäänud puhaskasum jaotamata. Nõukogu toetas juhatuse ettepanekut.

Juhatus tegi ettepaneku aktsionäride üldkoosolekule fikseerida dividendiõiguslike aktsionäride nimekirja 26. mail 2009. a kell 23.59. Nõukogu toetas juhatuse ettepanekut. Dividendid maksti välja 3. juulil 2009. a.

Seega järgiti 2009. a AS Norma üldkoosoleku tava juhiseid.

Üldkoosoleku läbiviimine

Üldjuhul on üldkoosolek pädev vastu võtma otsuseid, kui kohal on üle poole aktsiatega esindatud häälest. Aktsionäride üldkoosoleku otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud üle poole üldkoosolekul esindatud häälest, välja arvatud teatud otsused, nt AS Norma põhikirja muutmine, aktsiakapitali suurendamine või vähendamine, ühinemine, jagunemine, ümberkorraldamine ja likvideerimine ning nõukogu liikme tagasikutsumine enne ametiaja lõppu, mille puhul on otsus vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häälest.

Tehniliste vahendite puudumise tõttu otsustati 12.05.2009 AS Norma üldkoosolekut mitte üle kanda interneti vm sidevahendi teel. Seega 2009. a AS Norma üldkoosoleku läbiviimisel järgiti tava juhiseid, välja arvatud tava p 1.3.3 antud soovitus, kuna puudusid tehnilised vahendid üldkoosoleku jälgimiseks muude sidevahendite kaudu.

Juhatus

Ülesanded

Juhatus on AS Norma juhtimisorgan, mis esindab ja juhib AS-i Norma. Juhatuses võib üksinda esindada AS-i Norma ning teised juhatuse liikmed võivad esindada äriühingut koos teise juhatuse liikmega. AS Norma eesmärkide saavutamiseks analüüsib juhatus AS Norma tegevuste ja finantseesmärkidega seotud riske ja teeb järelevalvet kontroll- ja aruandlustegevuse üle. AS Norma juhatuse ülesandeks on kehtestanud oma otsusega AS Norma kontserni siseteabe hoidmise reeglid. Juhatus peab järgima nõukogu seaduslikke korraldusi. 2009. aastal toimus AS Norma juhatuse ja nõukogu vahel pidev andmevahetus, sh. esitas juhatuse nõukogule regulaarselt ülevaateid AS Norma majandustegevusest ja finantsseisundist. Juhatuses liikmetel puuduvad volitused aktsiaid emitteerida ja tagasi osta.

Koosseis

Nõukogu valib ja kutsub tagasi juhatuse liikmed ja nimetab ametisse juhatuse esimehe. Juhatuses liikmeid on viis kuni kaheksa ja nad valitakse kolmeks aastaks. Juhatuses koosseisus käesoleva aruande koostamise ajal on 6 liiget: juhatuse esimees - Peep Siimon; juhatuse liikmed - Ülle Jõgi (finantsdirektor), Ivar Aas (müügidirektor), Garri Krieger (kvaliteedidirektor), Peeter Tõniste (tootmisdirektor) ja Sander Annus (turundus- ja arendusdirektor).

Norma juhatuse esimees ja liikmed on Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriikide elanikud. Juhatuses liikmed ei ole samal ajal AS Norma nõukogu liikmed. Juhatuses liikmete ülesanded on sätestatud iga juhatuse liikmaga sõlmitud ametilepingus.

Juhatuses liikmetele makstav tasu, lahkumishüvitis ja preemiasüsteem on kokku lepitud juhatuse ja nõukogu vahel sõlmitud ametilepingus. Juhatuses liikmetele lisatasude maksmine toimub vastavalt nõukogu poolt seatud finantseesmärgi ja strateegiliste eesmärkide täitmisele. Finantseesmärgi täitmise kriteeriumiks on auditeeritud aasta kasumi kasv võrreldes eelneva aruande aastaga. Pikemaajalised strateegilised eesmärgid seatakse nõukogu poolt ning nende põhjal kehtestab nõukogu juhatusele igal aastal konkreetsed eesmärgid ja nende täitmise kriteeriumid. Eesmärkide täitmist hinnatakse kord aastas nõukogu poolt. AS Norma juhatusele arvestati 2009. aasta jooksul töötasu ning tulemustasu summas 494 (2008: 828) tuhat eurot.

Aktsiaoptioone või muid soodustusi juhatuse liikmetele eraldatud ei ole. Juhatuses liikme lepingu alusel on lõpetamisel ettenähtud hüvitis suuruses 0 kuni 12 kuu töötasu, sõltuvalt lepingu lõpetamise tingimustest. Maksimaalne võimalik hüvitis arvestades kõikide juhatuse liikmete lepinguid oleks 304 tuhat eurot.

Huvide konflikt

Juhatuses liikmel on keelatud konkureerida AS-iga Norma ilma nõukogu nõusolekuta. Aruande koostamiseni 2010. aastal ei ole nõukogule teatatud ühestki olulisest tehingust AS Norma ja tema juhatuse liikmete või juhatuse liikmetega seotud isikute vahel või muust huvide konflikti situatsioonist.

Juhatuses esimees ja liikmed ei ole samaaegselt teise emitendi juhatuse või nõukogu. AS Norma kontserni kuuluva 100%-lise tütarettevõtte Norma-Osvar ZAO nõukogu koosseisu kuuluvad AS Norma juhatuse esimees Peep Siimon ja juhatuse liikmed Ülle Jõgi ja Ivar Aas.

Seega järgiti 2009. aastal AS Norma juhatuse töös tava juhiseid.

Nõukogu

Ülesanded

Nõukogu tegeleb AS Norma tegevuse pikemaajalise planeerimise ja üldise tegevuskavaga, muu hulgas teeb järelevalvet juhatuse tegevuse üle, töötab välja äriplaanid, kinnitab aastaeelarveid ja investeeringute eelarve. Nõukogu annab aru aktsionäride üldkoosolekule. Nõukogu nõusolek on vajalik selleks, et teha aktsiaseltsi nimel tehinguid, mis väljuvad igapäevase majandustegevuse raamest, eelkõige tehingute tegemiseks, millega kaasneb osaluse omandamine ja käsutamine teistes ühingutes, tütarettevõtete asutamine või nende tegevuse lõpetamine, tehingud kinnisasjadega, investeeringute tegemine, mis ületavad selleks majandusaastaks ettenähtud kulutuste summa jne. Nõukogu ei ole moodustanud komisjone.

Koosseis ja tasud

Nõukogul on hetkeseisuga kuus liiget.

19. juunil 2008. a aktsionäride üldkoosoleku poolt valiti ametisse kolmeks aastaks nõukogu esimees Halvar Jonzon ja liikmed: Pär Malmhagen, Toomas Tamsar, Raivo Erik, Aare Tark ja Leif Berntsson. Lähtudes äriseadustiku § 319 lõikest 2 ja AS Norma põhikirja punktist 4.4, mille kohaselt võib üldkoosolekute vahelisel ajal aktsiaseltsi enamusaktsionär kutsuda tagasi mitte enam kui kolm üldkoosolekul valitud nõukogu liiget ja nimetada nende asemele uued nõukogu liikmed, kui vastav vajadus tekib varem kui 1 (üks) kuu enne üldkoosolekut, võttis AS Norma enamusaktsionär Autoliv AB (registrikood 556036-1981, asukoht Stockholm), keda esindab seadusjärgne esindaja Marika Fredriksson, vastu järgmised otsused:

1. Kutsuda alates 01.06.2009 AS Norma nõukogust tagasi Pär Malmhagen, sünniaeg 03.02.1963 ja Leif Berntsson sünniaeg 29.11.1955.
2. Nimetada AS Norma nõukogu uuteks liikmeteks Günter Brenner, sünniaeg 30.10.1963 ja Lars Sjöbring sünniaeg 11.12.1967, 3 (kolmeks) aastaks volituste algusega 01.06.2009.

Seega alates 01.06.2009 kuulub AS Norma nõukogusse nõukogu esimees Halvar Jonzon ja liikmed: Toomas Tamsar, Raivo Erik, Aare Tark, Günter Brenner ja Lars Sjöbring.

2009. a esimeses kvartalis toimus 3 nõukogu koosolekut – 28. jaanuar 2009, 04. veebruar 2009 ja 24. märts 2009. Ühel nõukogu koosolekul ei olnud esindatud kogu nõukogu koosseis – 04. veebruaril 2009. a ei osalenud Leif Berntsson.

24. märts 2009 toimunud nõukogu koosolekul kinnitas nõukogu AS Norma 2008. a majandusaasta aruande. Kohal oli audiitor Hanno Lindpere audiitorfirmast Ernst & Young Baltic AS.

2009. a teises kvartalis toimus 1 nõukogu koosolek – 12. mai 2009.

2009. a kolmandas kvartalis toimus 1 nõukogu koosolek – 25. august 2009. Koosolekul ei olnud esindatud nõukogu liige Günter Brenner.

2009. a neljandas kvartalis toimus 1 nõukogu koosolek – 24. november 2009. Esindatud olid kõik nõukogu liikmed.

Käesoleva koosseisuga nõukogu liikmete valimisega ei ole AS Norma kõikide liikmete osas järginud Hea Ühingujuhtimise Tava Lisa punktis (h) toodud sõltumatu nõukogu liikmele kehtestatud soovitus - ei ole olnud sõltumatuks nõukogu liikmeks kauem kui kümme (10) aastat. Nõukogu liikmed on olnud väga aktiivsed uue strateegia väljatöötamisel ja seetõttu on oluline, et jätkaksid ametis edasi liikmed ka juhul, kui see on vastuolus Hea Ühingujuhtimise soovitusetega.

Aktsionäride üldkoosoleku poolt 25. aprillil 2000. a vastu võetud otsuse kohaselt otsustati nõukogu liikmete tasustamine. AS Norma nõukogu liikme töötasu on 639 eurot kuus ja nõukogu esimehe töötasu on 767 eurot kuus. Aktsiaoptioone või muid soodustusi nõukogu liikmetele eraldatud ei ole. Nõukogu liikmetele ei maksta tasu tööülesannete täitmise lõpetamisel.

Huvide konflikt

Nõukogu liige ei tohi hääletada nõukogu koosolekul, kui otsustatakse tema ja AS-i Norma vahelise tehingu tegemiseks nõusoleku andmist, samuti nõukogu liikmega seotud isiku või äriühingu, milles nõukogu liikmel on oluline osalus, ja aktsiaseltsi vahelise tehingu tegemiseks nõusoleku andmist. Nõukogu liikmel on keelatud ilma aktsionäride üldkoosoleku vastava otsuseta konkureerida AS-iga Norma. Nõukogu liikmed ei ole aruande koostamiseni 2010. aastal juhatusele teatanud ühestki huvide konfliktist.

Nõukogu liikmed ei ole heaks kiitnud 2009. a ühtegi tehingut, mis oleks sõlmitud juhatuse liikme, tema lähedase või nõukogu liikme enda ja emitendi vahel.

Seega järgiti 2009. aastal AS Norma nõukogu töös tava juhiseid, välja arvatud Tava Lisa punktis (h) toodud kriteeriumid.

Teabe avaldamine

AS Norma on avanud kodulehekülje aadressil www.norma.ee ja avaldab otse koduleheküljel või Tallinna Börsi kodulehele suunavate linkide kaudu järgmisi andmeid: põhikiri, majandusaasta aruanded ja vahearuaned ning finantskalender, info juhatuse ja nõukogu kehtivate koosseisude kohta ja audiitorite kohta. 2009. aastal ei toimunud pressikonverentse. Investoriga toimus kohtumine 08.07.2009 ja sellekohane info leidub AS Norma koduleheküljel. Seega järgis AS Norma 2009. aastal teabe avaldamisel tava juhiseid.

Jrk nr	Kuupäev	Börsiteate pealkiri
1.	6.jaan.09	Norma poolt avalikustatud informatsioon
2.	19.jaan.09	Töölepingute kollektiivne lõpetamine
3.	28.jaan.09	Esialgsed auditeerimata majandustulemused 4.kvartalis ja 2008.a jooksul
4.	17.veebr.09	Töölepingute kollektiivne lõpetamine ja osalise tööaja rakendamine
5.	27.veebr.09	Lõplik aruanne IV kvartal 2008.
6.	6.märts.09	Auditeeritud 2008.a aruanne
7.	25.märts.09	AS Norma korralise üldkoosoleku päevakord
8.	25.märts.09	Kommentaar dividendi teadaandele
9.	7.apr.09	Töölepingute kollektiivne lõpetamine ja osaliselt tasustatava puhkuse rakendamine
10.	20.apr.09	Esialgsed auditeerimata majandustulemused I kvartalis 2009.a
11.	20.apr.09	Osaliselt tasustatava puhkuse rakendamine
12.	12.mai.09	Üldkoosoleku otsused
13.	29.mai.09	Lõplik aruanne I kvartal 2009
14.	1.juuni.09	Muudatused nõukogu koosseisus
15.	20.juuli.09	Esialgsed auditeerimata majandustulemused 2.kvartalis ja esimesel poolaastal 2009
16.	28.aug.09	Lõplik aruanne II kvartal 2009
17.	31.aug.09	Uuendatud vahearuanne
18.	19.okt.09	Esialgsed auditeerimata majandustulemused 3.kvartalis ja 9.kuud 2009.a
19.	30.nov.09	2009.a III kvartali tulemused

Finantsaruandlus ja auditeerimine

Aruandlus

AS Norma konsolideeritud raamatupidamisaruanded on koostatud kooskõlas Euroopa Liidus kohaldatavate rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) ja ajaloolise kulu põhjal, kui raamatupidamise sise-eeskirju käsitlevas peatükis ja konsolideeritud raamatupidamisaruannete hinnangutes ei ole sätestatud teisiti.

AS Norma on kohustatud avaldama kvartaalseid esialgseid ja lõplikke vahearuaned ning auditeeritud majandusaasta aruande kohe pärast selle kinnitamist nõukogu poolt.

AS Norma 2009. a finantskalender:

Aruandlus periood	Esialgne aruanne	Lõplik aruanne	Auditeeritud aruanne
2008. aasta			6.03.2009
4. kv. 2008	28.01.2009	27.02.2009	
1. kv. 2009	20.04.2009	29.05.2009	
2. kv. 2009	20.07.2009	28.08.2009	
3. kv. 2009	19.10.2009	30.11.2009	
4. kv. 2009	27.01.2010	26.02.2010	
2009. aasta			25.03.2010

Auditeerimine

AS Norma audiitorite arv ja nimed määratakse aktsionäride üldkoosoleku otsusega. Alates 2005. aastast on AS Norma audiitoriks Ernst & Young Baltic AS. 12.05.2009 toimunud korraline üldkoosolek otsustas kinnitada AS Norma audiitoriks tähtajaga 1 (üks) aasta audiitorühing Ernst & Young Baltic AS ning määras, et audiitorile makstava tasu suuruse otsustab nõukogu, kes sõlmib audiitoritega ka lepingu. AS Norma ja Ernst & Young Baltic AS vahel sõlmitud audiitorteenuse osutamise leping on konfidentsiaalne ja seetõttu audiitorile makstava tasu suurus ei kuulu avaldamisele.

Juhtkonna deklaratsioon tegevusaruandele

Kontserni juhatus kinnitab, et tegevusaruanne annab õige ja õiglase ülevaate emaettevõtte ja kontserni kui terviku äritegevuse arengust ja tulemustest ning finantsseisundist ning sisaldab peamiste riskide ja kahtluste kirjeldust.

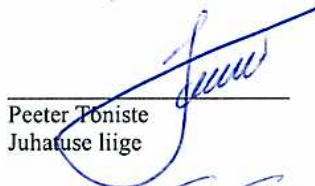
Peep Siimon
Juhatusesimees

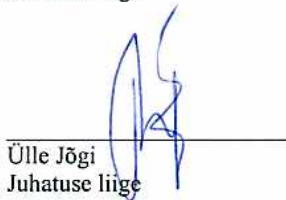
Garri Krieger
Juhatuseliige

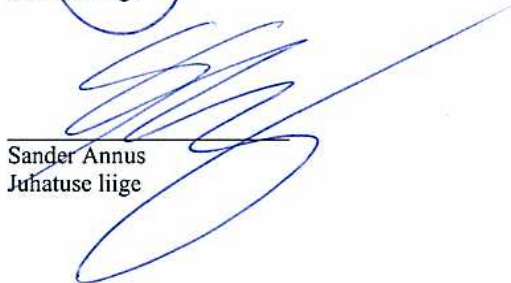
Ivar Aas
Juhatuseliige

Peeter Toniste
Juhatuseliige

Ülle Jõgi
Juhatuseliige

Sander Annus
Juhatuseliige

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Juhatuse kinnitus raamatupidamise aastaaruandele

Käesolevaga deklareerime oma vastutust lehekülgedel 20 kuni 47 esitatud AS-i Norma konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruande koostamise eest ja kinnitame, et:

- 1) raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestusmeetodid on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt;
- 2) raamatupidamise aastaaruanne kajastab kontserni finantsseisundit, majandustulemusi ja rahavoogusid õigesti ja õiglaselt;
- 3) emaettevõtte ja teised kontserni kuuluvad äriühingud on jätkuvalt tegutsevad äriühingud.

Peep Siimon

Juhatuse esimees

Ivar Aas

Juhatuse liige

Ülle Jõgi

Juhatuse liige

Garri Krieger

Juhatuse liige

Peeter Tõniste

Juhatuse liige

Sander Annus

Juhatuse liige

Tallinn, 22. märts 2010

For identification purposes only

 ERNST & YOUNG
22.03.2010

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

Tuhandetes eurodes

A k t i v a (vara)	31.12.2009	31.12.2008	Lisa nr.
Käibevara			
Raha ja pangakontod	5 299	1 914	1
Finantsvarad	35 365	35 380	2
Nõuded	6 683	9 948	3
Ettemaksed	63	98	4
Varud	4 387	6 474	5
Käibevara kokku	51 797	53 814	
Põhivara			
Pikaajalised nõuded	24	21	6
Materiaalne põhivara	13 451	14 696	7
Immateriaalne põhivara	459	591	8
Põhivara kokku	13 934	15 308	
Aktiva (vara) kokku	65 731	69 122	
P a s s i v a (kohustused ja omakapital)			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Võlad	6 059	6 367	10
Ettemaksed	14	26	11
Lühiajalised eraldised	0	179	12
Lühiajalised kohustused kokku	6 073	6 572	
Kohustused kokku	6 073	6 572	
Omakapital			
Aktiivkapital nominaalväärtuses	8 436	8 436	13
Kohustuslik reservkapital	844	844	
Jaotamata kasum	50 378	53 270	22
Omakapital kokku	59 658	62 550	
Passiva (kohustused ja omakapital) kokku	65 731	69 122	

Raamatupidamisarvestuse põhimõtted lehekülgedel 25 kuni 32 ja lisad konsolideeritud finantsaruannetele lehekülgedel 33 kuni 47 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatuks osaks.

For identification purposes only

11.03.2010

Konsolideeritud koondkasumiaruanne
Tuhandetes eurodes

	2009	2008	Lisa nr.
Müügitulu	51 045	88 335	14
Müüdnud toodangu kulu	-46 979	-75 553	15
Brutokasum	4 066	12 782	
Turustuskulud	-867	-1 539	16
Tootearenduskulud	-651	-1 038	17
Üldhalduskulud	-1 572	-2 484	18
Muud äritulud	334	414	19
Muud äriksulud	-444	-213	20
Äriksusum	866	7 922	
Finantstulud	1 595	1 982	21
Finantskulud	-14	-13	21
Kasum enne maksustamist	2 447	9 891	
Tulumaks	-1 121	-1 121	22
Aruandeaasta kasum	1 326	8 770	
Tava ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta eurodes	0,10	0,66	13

Raamatupidamisarvestuse põhimõtted lehekülgedel 25 kuni 32 ja lisad konsolideeritud finantsaruannetele lehekülgedel 33 kuni 47 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatuks osaks.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

Tuhandetes eurodes

	Aktiikapital nominaalväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku omakapital
31.12.2007	8 436	844	48 718	57 998
Dividendid	-	-	-4 218	-4 218
Aruandeaasta kasum	-	-	8 770	8 770
31.12.2008	8 436	844	53 270	62 550
31.12.2008	8 436	844	53 270	62 550
Dividendid	-	-	-4 218	-4 218
Aruandeaasta kasum	-	-	1 326	1 326
31.12.2009	8 436	844	50 378	59 658

Vastavalt Äriseadustiku nõuetele moodustab kohustuslik reservkapital 10% aktiikapitalist. Kohustuslikku reservkapitali võib kasutada eelmiste perioodide kahjumite katmiseks või aktiikapitali suurendamiseks. Kohustuslikust reservkapitalist ei tehta väljamakseid aktsionäridele.

Raamatupidamisarvestuse põhimõtted lehekülgedel 25 kuni 32 ja lisad konsolideeritud finantsaruannetele lehekülgedel 33 kuni 47 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatuks osaks.

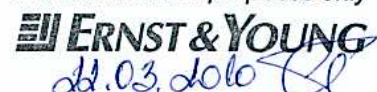

Konsolideeritud rahavoogude aruanne
Tuhandetes eurodes

Rahavood äritegevusest	2009	2008	Lisa nr.
Puhaskasum	1 326	8 770	
Korrigeerimised:			
Kasum materiaalse põhivara likvideerimisest	-2	-12	19
Materiaalse ja immateriaalse põhivara amortisatsioon	3 372	3 421	7,8
Põhivara allahindlus	410	0	20
Intressitulu	-1 595	-1 982	21
Realiseerimata kasum valuutakursi muutusest	-25	-18	21
Tulumaksukulu	1 121	1 121	22
Äritegevusega seotud käibevara muutus :			
Lühiajaliste nõuete, v.a. laenude ja intresside muutus	3 298	720	3,4,6
Varude muutus	2 086	299	5
Kohustuste muutus:			
Kreditoorse võlgnevuse muutus	-268	-3 109	10
Ettemaksete muutus	-12	-26	11
Eraldise muutus	-179	179	12
Rahavood äritegevusest kokku	9 532	9 363	
Rahavood investeerimisest			
Materiaalse põhivara müük	12	22	7
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamine	-2 414	-3 253	7,8
Väljaantud laenud	-6	-4	6
Tagasisaadud laenud	3	9	6
Finantsvarade soetamine	-61 909	-68 434	
Finantsvarade müük	61 681	62 348	
Saadud intressid	1 838	1 681	
Rahavood investeerimisest kokku	-795	-7 631	
Rahavood finantseerimisest			
Dividendide tulumaksu tasumine	-1 121	-1 121	22
Makstud dividendid	-4 218	-4 218	13
Rahavood finantseerimisest kokku	-5 339	-5 339	
Neto rahavoog	3 398	-3 607	
Muutused rahas ja raha ekvivalentides			
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses:	1 914	5 534	
Juurdekasv/vähene mine	3 398	-3 607	
Valuutakursi mõju	-13	-13	21
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus, sh.:	5 299	1 914	
<i>raha ja pangakontod (sh. tähtajalised depostiidid tähtajaga kuni 3 kuud)</i>	5 299	1 914	1

Raamatupidamisarvestuse põhimõtted lehekülgedel 25 kuni 32 ja lisad konsolideeritud finantsaruannetele lehekülgedel 33 kuni 47 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatuks osaks.

For identification purposes only

 ERNST & YOUNG
d.d. 03. 10. 2010

Üldinformatsioon

AS Norma (edaspidi ka "emaettevõtte") ja tema tütarettevõtte (edaspidi koos ka "kontsern") põhitegevuseks on autodele turvasüsteemide ja nende detailide valmistamine, müük ning põhitegevusega seonduvate arendustööde teostamine. Põhitootmise tarbeks kasutatavad tehnoloogiad on metallitöötlemine, plastivalamine, detailide galvaaniline katmine ja toodete koostamine.

AS Norma kontserni kuulus 2009. aastal AS Norma ja tema 100%-lise osalusega tütarettevõtte:

Ettevõtte nimi	Osalus	Asukoht
Norma-Osvar ZAO	100%	Venemaa

Täpsem informatsioon tütarettevõtte kohta on esitatud lisades 14, 22 ja 27.

AS Norma osalus tütarettevõtte omakapitalis võrdub tema osalusega hääleõiguslikes aktsiates.

Kontsernis töötas 2009. a lõpus 616 inimest, sealhulgas emaettevõttes 612 inimest (2007.a lõpus vastavalt 918 ja 914 inimest).

AS Norma on registreeritud ja tegutseb Eesti Vabariigis, Tallinnas, Laki tn. 14. AS-i Norma aktsiad on noteeritud Tallinna Väärtipaberibörsi põhinimekirjas, lisaks kaubeldakse AS Norma aktsiatega (GDR) veel Frankfurdi ja Berliini börsidel. AS-i Norma emaettevõtte on Autoliv AB ja Autoliv-i kontserni emaettevõtte on Autoliv Inc.

Raamatupidamisarvestuse põhimõtted ja hinnangud

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja põhineb soetusmaksumuse printsiibil, v.a. juhtudel, mis on kirjeldatud järgnevates arvestusmeetodites teisiti (näiteks teatud finantsinstrumendid, mida kajastatakse õiglases väärtuses). Aruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kinnitamise kuupäeva seisuga pole kontserni jaoks vahet kontserni poolt rakendatud Euroopa Liidu poolt heaks kiidetud IFRS standarditel ning IFRS standarditel, mis on välja antud Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) poolt.

Vastavalt Eesti Vabariigi äriaseadustikule, kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heaks kiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab endas ka raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosoleku poolt. Aktsionäridel on õigus juhatuse poolt koostatud ja kinnitatud majandusaasta aruannet mitte heaks kiita ning nõuda uue aruande koostamist.

Võrreldes varasemate aastatega on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud lisainformatsiooni seoses uute ning muudetud raamatupidamisstandarditega.

Tulenevalt Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse nõuetest on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud ka emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded (vt. lisa 27), mis ei ole emaettevõtte eraldiseisvad finantsaruanded IAS 27 (Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded) mõistes. Emaettevõtte konsolideerimata aruanded on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga, mis emaettevõtte jaoks ei erine arvestuspõhimõtetest, mida on kasutatud kontserni raamatupidamise aastaaruande kokkupanemisel, v.a. investeringud tütarettevõttesse.

Muudatused raamatupidamis põhimõtetes

Konsolideeritud finantsaruanne koostatakse järjepidevuse ja võrreldavuse põhimõtete alusel, mis tähendab, et kontsern järgib alati samu raamatupidamis põhimõtteid ja esitusviisi. Raamatupidamis põhimõtteid ja esitusviisi muudetakse üksnes juhul, kui seda nõutakse uute või muudetud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) ja nende tõlgenduste alusel või kui uus raamatupidamis poliitika ja/või esitusviis annab objektiivsema ülevaate kontserni finantsseisust, finantstulemustest ja rahavoogudest.

Uute ja/või muudetud IFRS standardite ja tõlgenduste rakendamine

Kontsern on aruandeaastal rakendanud järgnevaid uusi ja muudetud IFRS standardeid ja IFRIC tõlgendusi:

- IFRS 8 *Tegevussegmendid*;
- Muudetud IAS 1 *Raamatupidamisaruannete esitamine*;
- Muudetud IAS 23 *Laenukasutuse kulutused*;
- Muudetud IFRS 1 *Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne rakendamine* ja IAS 27 *Konsolideeritud ja eraldiseisvad raamatupidamisaruanded*;
- Muudetud IFRS 2 *Aktsiapõhine makse*;
- Muudetud IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave*;

- Muudetud IAS 32 *Finantsinstrumendid: esitusviis ja IAS 1 Finantsaruannete esitus – Müüdavad finantsinstrumendid ja likvideerimisel tekkivad kohustused*;
- Muudetud IFRIC 9 *Varjatud tuletsinstrumendide ümberhindamine* ja IAS 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine – Varjatud tuletsinstrumendid*;
- IFRIC 13 *Kliendilojaalsusprogrammid*;
- IFRIC 14 *IAS 19 - Püürangud kindlaksmääratud hüvitise varale, miinimumrahastamise nõuded ja nende vastastikused mõjud*;
- IFRIC 15 *Kinnisvara ehituslepingud*;
- IFRIC 16 *Välismaise üksuse netoinvesteeringu riskimaandamine*;
- IFRS täiendused (avaldatud 2008 ning kehtivad alates 1. jaanuarist 2009).

Nimetatud muudatustega kaasnevad olulisemad mõjud on järgmised:

IFRS 8 Tegevussegmendid

IAS 14 *Segmendiaruandlus* asendub IFRS 8-ga. Kontsern otsustas, et tegevussegmendid vastavalt IFRS 8-le ei erine olulisel määral varasemalt IAS 14 põhjal määratletud ärisegmentidest. IFRS 8 poolt nõutud avalikustamised, sealhulgas ka muudetud võrdlusandmed, on ära toodud lisas 14.

Muudetud IAS 1 Raamatupidamisaruannete esitamine

Kõnealune muudatus toob kaasa mitmeid muutusi, mis hõlmavad uue terminoloogia kasutuselevõttu ja muudatusi omakapitali tehingute kajastamise esitusviisis. Täiendavalt tutvustab standard koondkasumiaruande mõistet ning uusi nõudeid tagasiulatavalt parandatud raamatupidamisaruande esitusviisile. Kontsern on otsustanud koondkasumi esitada ühes aruandes.

Muudetud IAS 23 Laenukasutuse kulutused

Muudetud standard sätestab, et kõik laenukasutuse kulutused, mis on otseselt seostatavad tingimustele vastava vara soetamise, ehitamise või tootmisega tuleb kapitaliseerida. Muudatus ei mõjuta Kontserni finantsseisundit ega majandustulemusi, kuna Kontsernil ei ole Laenukasutuse kulutusi.

Ülejäänud 2009. aastal vastu võetud standardid, tõlgendused ning nende muudatused ei mõjuta Kontserni raamatupidamisaruandeid, kuna Kontsernil puuduvad sellised raamatupidamisaruande elemendid ja tehingud, mida kõnealused muudatused mõjutavad.

Vastuvõetud, kuid mitte veel jõustunud standardid

Kontsern ei ole rakendanud järgnevaid IFRS ja IFRIC tõlgendusi, mis on vastu võetud, kuid ei ole veel jõustunud:

IFRS 2 Aktsiapõhine makse muudatus (kohaldatakse 01. jaanuaril 2010 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele peale EL-i poolt heaks kiitmist).

Muudatus täpsustab grupisiseste rahaliselt arveldatavate aktsiapõhiste maksetehingute kajastamist ja ulatust. Muudatus ei mõjuta Kontserni finantsseisundit ega majandustulemusi, kuna Kontsernil ei ole aktsiapõhiseid maksetehinguid.

Muudetud IFRS 3 Äriühendused ja IAS 27 Konsolideeritud ja eraldiseisvad raamatupidamisaruanded (kohaldatakse 01. juulil 2009 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele).

Muudetud IFRS 3-ga (IFRS 3R) sätestatakse mitmed muudatused äriühenduste arvestuspõhimõtetes, mis mõjutavad firmaväärtuse arvestust, selle perioodi aruandlustulemusi, kus omandamine toimub ja edasisi aruandlustulemusi. IAS 27R näeb ette, et muutust tütarettevõtte osaluses (mis ei too kaasa kontrolli kaotust) kajastatakse omakapitalitehinguna. Seetõttu ei tekita sellised tehingud enam firmaväärtust, kasumit ega kahjumit. Lisaks muudab muudetud standard tütarettevõtte kahjumite ja tütarettevõtte üle kontrolli kaotamise kajastamist. Sellest tulenevalt muudeti standardeid IAS 7 *Rahavoogude aruanded*; IAS 12 *Tulumaks*, IAS 21 *Valuutakursside muutuste mõju*, IAS 28 *Investeeringud sidusettevõtetesse* ning IAS 31 *Investeeringud ühisettevõtetesse*. Vastavalt üleminekusätetele rakendab Kontsern neid muudatusi edasiulatavalt. Seega ei hinnata ümber enne muudetud standardi jõustumise kuupäeva toimunud äriühenduste käigus omandatud varasid ega kohustusi.

IFRS 9 Finantsinstrumendid (kohaldatakse 01. jaanuaril 2013 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele peale EL-i poolt heaks kiitmist).

IFRS 9 asendab aegamööda IAS 39. IASB on välja andnud standardi esimese osa, mis kehtestab uue finantsvarade klassifitseerimise ja mõõtmise raamistiku. Kontsern ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

Muudetud IAS 24 Seotud osapooli käsitleva teabe avalikustamine (kohaldatakse 01. jaanuaril 2011 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele peale EL-i poolt heaks kiitmist).

Muudatused lihtsustavad seotud osapoolte definitsiooni, selgitades selle tähendust ja kõrvaldades definitsiooni vasturääkivusi. Lisaks lubab muudetud standard mõningaid avalikustamise erandeid riiklikele ettevõtetele. Muudatus ei mõjuta Kontserni finantsseisundit ega majandustulemusi, kuid võib mõjutada seotud osapoolte osas avalikustatavat informatsiooni.

Muudetud IAS 32 *Finantsinstrumendid: esitamine – Kinnise aktsiaemissiooni klassifitseerimine* (kohaldatakse 01. veebruaril 2010 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele).

Muudab finantskohustuse definitsiooni jättes välja teatud õigused, optsioonid ja garantiid. Muudatus ei mõjuta Kontserni finantsseisundit ega majandustulemusi, kuna Kontsern ei oma selliseid instrumente.

Muudetud IAS 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine – nõuetele vastavad maandatavad alusinstrumendid* (kohaldatakse 01. juulil 2009 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele).

Muudatus puudutab ühepoolse riski määramist maandatavas alusinstrumendis ning inflatsiooni määramist maandatava riskina või selle teatud osa konkreetsetes olukordades. See selgitab, et ettevõtte on lubatud määrata finantsinstrumendi õiglase väärtuse muutuse teatud osa või rahavoo muutus maandatava alusinstrumendina. Muudatus ei mõjuta Kontserni finantsseisundit ega majandustulemusi, kuna Kontsern ei oma selliseid instrumente.

IFRS-ide täiendused

2008. aasta mais andis IASB välja oma esimese standardite muutuste kogumiku, mille eesmärk on vasturääkivuste kõrvaldamine ja sõnastuse täpsustamine. Kogumik sisaldab eraldi üleminekusätteid iga standardi kohta. Teine standardite muutuste kogumik, mis anti välja 2009. aasta aprillis, pole veel EL-i poolt heaks kiidetud. Järgmiste muudatuste (millest osa pole EL-i poolt veel vastu võetud) rakendamine võib kaasa tuua arvestusmeetodite muudatusi, kuid ei mõjuta Kontserni finantsseisundit ega majandustulemusi:

- IFRS 5 *Müügiks hoitavad põhivarad ja lõpetatud tegevusvaldkonnad*. Täpsustab, et põhivarade ja müügiotel varade gruppide osas, mis on klassifitseeritud müügiks hoitavate põhivarade või lõpetatud tegevusvaldkondade alla, kehtivad ainult need avalikustamise nõuded, mis on ära toodud IFRS 5-s. Teistes IFRS-ides toodud avalikustamise nõuded kehtivad ainult juhtudel, kus see on spetsiifiliselt selliste põhivarade või lõpetatud tegevusvaldkondade kohta nõutud.
- IFRS 8 *Tegevussegmentid*. Täiendab, et segmentivarad ja –kohustused tuleb avaldada, kui peamiste otsustajate poolt jälgitavad mõõdikud põhinevad nendel varadel ja kohustustel.
- IAS 7 *Rahavoogude aruanded*. Täpsustab, et ainult selliseid väljaminekuid, mille tulemusena kajastatakse vara, saab klassifitseerida investeerimistegevuse rahavoo alla.
- IAS 36 *Varade väärtuse langus*. Muudatus täpsustab, et suurim raha genereeriv üksus, millele saab jagada omandamise käigus tekkinud firmaväärtust, on tegevussegment, nagu see on defineeritud IFRS 8-s.

Muudatuste kogumikuga tehtavad ülejäänud muudatused järgnevatel standardites ei mõjuta Kontserni poolt kasutatavaid arvestusmeetodeid, finantsseisundit ega majandustulemusi:

- IFRS 2 *Aktsiapõhine makse*;
- IAS 1 *Raamatupidamisaruannete esitamine*;
- IAS 17 *Rendid*;
- IAS 38 *Immateriaalsed varad*;
- IAS 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine*;
- IFRIC 9 *Varjatud tuletisinstrumentide ümberhindamine*;
- IFRIC 16 *Välismaise üksuse netoinvesteeringu riskimaandamine*.

IFRIC 12 *Teenuse kontsessioonikokkulepped* (kohaldatakse 29. märtsil 2009 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele).

Tõlgendus rakendub teenuste kontsessioonide operaatoritele ning annab juhiseid kontsessioonikokkuleppega võetud kohustuste ja saadud õiguste kajastamiseks. Kuna ükski Kontserni ettevõtte ei ole operaator, puudub tõlgendusel mõju Kontsernile.

Muudetud IFRIC 14 *IAS 19 - Piirangud kindlaksmääratud hüvitise varale, miinimumrahastamise nõuded ja nende vastastikused mõjud* (kohaldatakse 01. jaanuaril 2011 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele peale EL-i poolt heaks kiitmist).

Muudatus puudutab minimaalse rahastamise nõude puhul tehtavate tulevaste maksete kajastamist. Muudatus ei mõjuta Kontserni raamatupidamisaruandeid, kuna Kontsernil ei ole kindlaksmääratud hüvitisega varasid.

IFRIC 17 *Mitterahaliste varade jaotamine omanikele* (kohaldatakse 31. oktoobril 2009 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele).

Tõlgendus kirjeldab raamatupidamislikku käsitlust juhtudel, kus ettevõtte jagab omanikele dividende mitterahaliste varade kujul. Muudatus ei mõjuta Kontserni konsolideeritud finantsaruandeid, kuna Kontsern ei jaga omanikele mitterahalisi varasid.

IFRIC 18 *Varade üleandmine klientide poolt* (kohaldatakse 31. oktoobril 2009 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele). Tõlgendus selgitab selliste lepingute kajastamist, kus klient annab ettevõttele üle materiaalse põhivara objekti, mida kasutatakse kliendi võrgustikku ühendamise eesmärgil või teenuste või kaupade tarnimiseks (näiteks elektri-, gaasi- või veevarustuse tagamiseks). IFRIC 18 ei mõjuta Kontserni konsolideeritud finantsaruandeid, kuna Kontsernil puuduvad sellised lepingud.

IFRIC 19 *Finantskohustuste tasumine omakapitali instrumentidega* (kohaldatakse 01. aprillil 2010 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele peale EL-i poolt heaks kiitmist). Tõlgendus annab juhised tehingute kajastamiseks, kus finantskohustused tasutakse omakapitali instrumentidega. IFRIC 19 ei mõjuta Kontserni konsolideeritud finantsaruandeid, kuna Kontsernil puuduvad sellised tehingud.

Konsolideerimise põhimõtted

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab AS-i Norma ning selle tütarettevõtte finantsnäitajaid konsolideerituna rida-realt.

Tütarettevõtted on ettevõtted, milles kontsernile kuulub rohkem kui pool hääleõiguslikest aktsiatest või kontsern kontrollib muul moel ettevõtte finants- ja tegevuspoliitikat. Tütarettevõtteid konsolideeritakse alates selle ostukuupäevast (kontrolli omandamise hetkest) kuni müügikuupäevani (kontrolli kaotamise hetkeni).

Tütarettevõtted koostavad oma finantsaruandeid sama perioodi kohta ja kasutavad oma aruannete koostamisel olulises osas samu arvestuspõhimõtteid, mis emaettevõtegi. Kõik kontsernisisesed tehingud, nõuded ja kohustused ning realiseerimata kasumid ja kahjumid kontserni ettevõtete vahel toimunud tehingutelt on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes täies ulatuses elimineeritud. Realiseerimata kahjumeid ei elimineerita, kui sisuliselt on tegemist vara väärtuse langusega.

Välisvaluutad

Emaettevõtte arvestusvaluuta on Eesti kroon, mis on ka käesoleva aruande esitusvaluutaks; kõiki teisi valuutasid loetakse välisvaluutadeks. Kuigi ettevõtte mitmed ostu- ja müügilepingud on viidud euro alusele on ettevõtte arvestus- ning esitusvaluutaks siiski Eesti kroon, kuna Eesti krooni kurs on euroga fikseeritud ning valuutakursi erinevusi ei saa tekkida.

Kõik välisvaluutas toimunud kontserni tehingud on kajastatud Eesti kroonides, vastavalt tehingupäeval kehtinud Eesti Panga kursile. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeva seisuga ümber Eesti kroonidesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursside alusel. Kasumid / kahjumid äritegevusega seotud rahaliste varade ja kohustuste ümberhindamisest kajastatakse kasumiaruandes real "muud äritulud" või "muud ärikulud" ning investeerimis- ja finantseerimistegevusega seotud rahaliste varade ja kohustuste ümberhindamisest real "finantstulud /kulud".

Välisriigis asuva tütarettevõtte arvestusvaluuta on euro. Kõik tehingud ning varade ja kohustuste saldod hinnatakse ümber Eesti Panga kehtiva valuutakursiga. Kuna Eesti kroon ja euro on omavahel fikseeritud kursiga seotud (1 euro = 15,6466 Eesti krooni), siis ei teki ümberhindamisel valuutakursside vahesid, mida peaks kajastama otse omakapitalis.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes sisaldavad lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. kassa, pangakontode ja lühiajaliste kuni 3-kuulise tähtajaga pangadeposiitide saldod ning muid vabalt kaubeldavaid likviidseid väärtpabereid (näiteks intressifondi osakud).

Finantsvarad

Kõik finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumus, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki finantsvara soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi, sealhulgas tasud vahendajatele ja nõustajatele, tehinguga kaasnevad mittetagastatavad maksud ja muud sarnased kulutused, v.a. selliste finantsvarade, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, soetamisega seotud kulutused.

Kõik tavapärastel turutingimustel toimuvad finantsvarade ostud ja müügid kajastatakse nende tehingute tehingupäeval, s.t. päeval, mil kontsern võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks. Tavapärasel turutingimusel toimuvaks nimetatakse selliseid oste ja müüke, mille puhul ostetava või müüdava finantsvara üleandmine müüjalt ostjale toimub antud turul väljakujunenud või vastavate turegulationidega nõutud perioodi jooksul.

Edasise kajastamise eesmärgil jagatakse finantsvarad järgmistesse gruppidesse:

- finantsvarad, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (sellesse gruppi kuuluvad kauplemiseesmärgil soetatud aktsiad, osakud, võlakirjad, mida ei kavatseta hoida lunastustähtajani ja muud väärtpaberid ning positiivse väärtusega tuletisinstrumentid),
- lunastustähtajani hoitavad investeringud (sellesse gruppi kuuluvad kindla lunastustähtajaga võlakirjad, mida kavatsetakse hoida kuni lunastustähtajani),
- laenud ja nõuded (sellesse gruppi kuuluvad antud laenud, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded),

- müügiotel finantsvarad (sellesse gruppi kuuluvad kõik ülejäänud finantsvarad, mis ei kuulu eelpool nimetatud gruppidesse; kontsernil aruandeperioodil ja võrdlusperioodil selliseid investeeringuid ei olnud).

Esimese grupi finantsvarad hinnatakse igal bilansipäeval õiglasesse väärtusesse. Börsil noteeritud väärtpaberite puhul baseerub õiglane väärtus bilansipäeva sulgemishindadel ja Eesti Panga ametlikel valuutakurssidel. Börsil noteerimata väärtpaberite puhul kasutatakse õiglast väärtust, mille leidmisel võetakse aluseks kogu kontsernil kättesaadav info investeeringu väärtuse kohta. Kasumid/kahjumid õiglase väärtuse muutustest kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud" või „finantskulud“. Intressid ja dividendid esimese grupi finantsvaradest kajastatakse samuti kasumiaruandes real "finantstulud" või „finantskulud“.

Lunastustähtajani hoitavaid investeeringuid ning laenusid ja nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades efektiivset intressimäära. Korrigeeritud soetusmaksumus arvutatakse kogu finantsvara kehtivusperioodi kohta, kusjuures arvesse võetakse igasugune soetamisel tekkinud diskonto või preemia ning tehinguga otseselt seotud kulutused.

Korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kajastatavaid finantsvarasid hinnatakse alla juhul, kui on tõenäoline, et nende kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus (ebatõenäoliselt laekuvate nõuete osas on allahindlus kajastatud kontraaktiva kontol ning lootusetud nõuded on bilansist välja kantud). Korrigeeritud soetusmaksumusel kajastatavate finantsvarade kaetav väärtus on finantsvarast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus diskonteerituna esmasel kajastamisel fikseeritud efektiivse intressimääraga. Igat nõuet konkreetse kliendi vastu hinnatakse eraldi, arvestades teadaolevat infot kliendi maksevõime kohta. Äritegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes ärikuluna (real "üldhalduskulud") ning investeerimistegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes finantskuluna.

Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud ebatõenäoliste nõuete summa korrigeerimisena ja kulu vähendusena aruandeperioodi kasumiaruandes.

Intressitulud laenuidelt, nõuetelt ja lunastustähtajani hoitavalt investeringutelt kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud".

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui kontsern kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolle üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Tütarettevõtte kajastamine ematervõtte konsolideerimata finantsaruannetes

Investeering tütarettevõttesse on kajastatud ematervõtte konsolideerimata finantsaruannetes soetusmaksumuses. See tähendab, et investeering kajastatakse algselt tema soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstava tasu õiglane väärtus ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Vara väärtuse test hindamiseks, kas investeeringu kaetav väärtus (kõrgem kahest – õiglane väärtus miinus müügikulutused või kasutusväärtus) on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioone, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlusest tekkiv kulu kajastatakse ematervõtte kasumiaruandes finantskuluna. Juhul, kui olukord muutub ja allahindlus ei ole enam põhjendatud, siis varem kajastatud allahindlus tühistatakse. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, finantstuluna.

Tütarettevõtete poolt makstud dividendid kajastatakse sel hetkel, kui ematervõttel tekib õigus neile dividendidele, finantstuluna.

Varud

Valmistoodang ja lõpetamata toodang on kajastatud tootmisomahinnas (koosneb otsestest ja kaudsetest tootmiskuludest normaalse tootmismahu korral). Ladudes ja tootmises olev toormaterjal ning ostutooted on kajastatud soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast ning ostuga seotud veokuludest, mittetagastatavatest maksudest ja muudest ostuga seotud kulutustest.

Varud on kajastatud bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Varude soetusmaksumuse kindlaks määramisel kasutatakse kaalutud keskmise hinna meetodit. Varude allahindlusi nende neto realiseerimismaksumusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruande real "müüdü toodangu kulu".

Materiaalne põhivara

Põhivara on vara, mille soetusmaksumus ületab 40 tuhandet krooni ja mille kasutusaeg on üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara soetusmaksumuses, miinus akumulieeritud kulum ja võimalikud vara väärtuse

langusest tulenevad allahindlused. Põhivara hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele (kõrgemale kahest - kas õiglane väärtus miinus müügikulutused või kasutusväärtus), kui see on madalam vara bilansilisest jääkväärtusest. Vara väärtuse test hindamiseks, kas vara kaetav väärtus on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioone, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlus kajastatakse perioodikuluna kasumiaruandes real "muud ärikulud".

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas on indikatsiooni, mis viitavad sellele, et varem kajastatud allahindlus ei ole enam põhjendatud. Juhul, kui selliseid indikatsioone on, siis leitakse vara kaetav väärtus ja vajadusel tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, kulu vähendusena.

Arvele võetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud järgmised kriteeriumid: (a) on tõenäoline, et kontsern saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning (b) nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kas klassifitseerimisel müügiotol põhivaraks või vara eemaldamiseni kasutusest. Kui täielikult amortiseerunud vara on veel kasutuses, kajastatakse bilansis nii soetusmaksumust kui akumulatsioonid kulumit seni, kuni vara on lõplikult kasutusest eemaldatud.

Materiaalse põhivara objektide amortiseeritav osa (s.o. soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahe) amortiseeritakse kulusse objekti kasuliku eluea jooksul. Erandiks on maa, mida ei amortiseerita. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil (v.a. rakiste puhul), lähtudes konkreetse vara kasulikust elueast, järgnevalt:

Ehitised	8 - 20 aastat
Masinad ja seadmed	4 - 12 aastat
IT seadmed	3 - 7 aastat
Muu inventar	5 - 7 aastat

Rakiste puhul rakendatakse tegevusmahupõhist amortisatsiooni arvutamise meetodit.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, on need komponendid võetud raamatupidamises arvele eraldi varana, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale.

Materiaalse põhivara objektide amortisatsiooninormid, -meetodid ja lõppväärtus vaadatakse iga majandusaasta lõpul üle ja vajadusel muudetakse. Muutust käsitletakse muutusena raamatupidamislikes hinnangutes.

Müügiotol põhivara kajastatakse kas vara bilansilises väärtuses või õiglasel väärtuses, millest on maha arvatud müügiga seotud kulutused, olenevalt kumb on madalam. Müügiotol põhivara ei amortiseerita.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidine mõõtmine sõltub sellest, kas tegemist on piiratud elueaga varaga või määramata elueaga varaga. Piiratud elueaga immateriaalne põhivara kajastatakse soetusmaksumuses miinus akumulatsioonid ja võimalikud vara väärtuse langustest tulenevad kahjumid. Selliseid varasid amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes konkreetse vara kasulikust elueast:

Ostetud litsentsid	3-10 aastat
--------------------	-------------

Piiratud kasutusega immateriaalne vara hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele (kõrgemale kahest - kas õiglane väärtus miinus müügikulutused või kasutusväärtus), kui see on madalam vara bilansilisest jääkväärtusest. Vara väärtuse test hindamiseks, kas vara kaetav väärtus on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioone, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlus kajastatakse perioodikuluna kasumiaruandes real "muud ärikulud".

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas on indikatsiooni, mis viitavad sellele, et varem kajastatud allahindlus ei ole enam põhjendatud. Juhul, kui selliseid indikatsioone on, siis leitakse vara kaetav väärtus ja vajadusel tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, kulu vähendusena.

Määramata kasuliku elueaga immateriaalseid varasid (sh firmaväärtus) ei amortiseerita, kuid nende väärtuse kontrollimiseks tuleb igal bilansipäeval viia läbi väärtuse test. Kontsernil aruandeperioodil ja võrdlusperioodil määramata kasuliku elueaga immateriaalseid varasid ei eksisteerinud.

Arenguväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimustulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Arenguväljaminekud kapitaliseeritakse juhul, kui Kontsern suudab tõestada et immateriaalse vara kasutus- või müügikõlblikuks saamine on tehniliselt võimalik, Kontsern kavatseb immateriaalse vara valmis saada ja seda kasutada või müüa, Kontsernil on võimalik immateriaalset vara kasutada või müüa, on võimalik hinnata immateriaalsest varast

tulevikus tekkivat tulu, Kontsernil on immateriaalse vara arendamise lõpetamiseks ja kasutamiseks või müümiseks olemas piisavad tehnilised, rahalised ja muud vahendid ning arendusprojektiga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Uue majandusüksuse asutamisega seotud väljaminekuid, uue teadusliku või tehnilise informatsiooni kogumise eesmärgil läbi viidud uuringutega seotud kulutusi ning koolituskulusid ei kapitaliseerita.

Finantskohustused

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustuse eest saadud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustusi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulud võetakse arvesse efektiivse intressimäära arvutamisel ning kantakse kuludesse finantskohustuse eluea jooksul. Finantskohustustega kaasnevad kulutused (sh. intressikulud) kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna. Laenukasutuse kulutused, mis on otseselt seostatavad tingimustele vastava vara soetamise, ehitamise või tootmisega kapitaliseeritakse.

Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui kohustus on tasutud, tühistatud või aegunud.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldisena aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel tekkinud kontserni kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus, mille realiseerumine on tõenäoline ja mis nõuab varast loobumist ja mille maksumust saab usaldusväärselt määrata, kuid mille lõplik maksumus või maksetähtaeg ei ole kindlalt fikseeritud. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangust, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kuid, mille realiseerumist hindab juhtkond ebatõenäoliseks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Ettevõtte tulumaks

Eestis registreeritud ettevõtted:

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ega kohustusi. Kasumi asemel maksustatakse Eestis jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksumääraga 21/79 netodividendina väljamakstud summalt. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Bilansis ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust kontserni Eestis registreeritud ettevõtete vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on ära toodud lisas 22.

Venemaal registreeritud ettevõtted:

Vastavalt Venemaa tulumaksuseadusele on ettevõtte puhaskasum, mida on korrigeeritud tulumaksuseaduses sätestatud ajutiste ja püsivate erinevustega, Venemaal tulumaksuga maksustatav (maksumäär on 20%).

Edasilükkunud tulumaks on kajastatud kohustusemeetodil kõigi bilansikuupäeval esinevate ajutiste erinevuste kohta varade ja kohustuste maksustamisbaasi ja nende bilansilise väärtuse vahel raamatupidamisarvestuses. Edasilükkunud tulumaksuvara kajastatakse ainult siis, kui on tõenäoline, et tulevikus tekivad kasumid, mille arvelt saab edasilükkunud tulumaksuvara kasutada.

Tasumisele kuuluv tulumaksukohustus kajastatakse lühiajalise kohustusena ja edasilükkunud tulumaksu-kohustus või -nõue pikaajalise kohustuse või põhivarana.

Seotud osapooled

Osapooled on seotud, kui ühel osapoolel on kontroll teise osapoole üle või oluline mõju teise osapoole äriliste otsustele. Kontsern, mis kuulub omakorda Autoliv'i kontserni käsitleb seotud osapooltena:

- a) AS Norma emaeetvõtet ning Autoliv kontserni emaeetvõtet;
- b) teisi Autoliv kontserni kuuluvaid ettevõtteid;
- c) kontserni ja tema emaeetvõtte juhtkonna võtmeisikuid ning
- d) eelmises punktis nimetatud isikute lähisugulasi ja nende poolt kontrollitavaid ettevõtteid (Tark & Co).

Müügitulu arvestus

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuses. Kui tasumine toimub tavatingimustest pikema perioodi jooksul, kajastatakse tulu saadava tasu nüüdisväärtuses.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel. Vahendatavatest teenustest tulenev tulu kajastatakse kasumiaruandes saldeerituna nende teenustega seotud kulustega.

Intressitulu kajastatakse intressi viitlaekumisena, mille arvestamisel kasutatakse efektiivse intressimäära meetodit. See on intressimäär, mida rakendades finantsinstrumendist, tema oodatava kestvuse jooksul, tulenevad tuleviku rahavood diskonteeruvad instrumendi bilansilise väärtuseni.

Kapitali- ja kasutusrendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kontsern kui rentnik

Kapitalirendi puhul võetakse vara ja kohustus rentniku bilanssi arvele renditud vara õiglasest väärtuses või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksud jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Makstud kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Kontsern kui rendileandja

Kapitalirendi alusel väljarenditud vara kajastatakse bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas (võrdub saadaolevate rendimaksete nüüdisväärtusega, pluss renditava vara garanteerimata jääkväärtus rendiperioodi lõpuks). Rentnikult saadavad rendimaksud jagatakse kapitalirendinõude põhiosa tagasimakseteks ja finantstuluks. Finantstulu jagatakse rendiperioodile arvestusega, et rendileandja tulususe määr on igal ajahetkel kapitalirendi netoinvesteeringu jäägi suhtes konstantne.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muu materiaalse põhivaraga. Väljarenditavat vara amortiseeritakse lähtudes kontsernis sama tüüpi varade osas rakendatavatest amortiseerimis põhimõtetest. Saadud kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Segmendi aruandlus

Segmendi aruandlus baseerub ettevõtte-siseses aruandluses kasutatud informatsioonile, mis on mõeldud kõrgeima äritegevust puudutavate otsuste langetajale. Kõrgeim äritegevust puudutavate otsuste langetaja on see, kes vastutab tegevussegmendi vahendite jagamise ja selle tulemuste hindamise eest ning kes on indentifitseeritav kui otsuste langetaja.

Aruandes on avaldatud informatsioon Kontserni segmentide kohta nii tootegruppide kui ka geograafiliste segmentide lõikes.

Kontsernis valmistatavate toodete jaotuses on põhiosa autoohutusrihmil ja autoohutussüsteemil. Muud tooted (auto turvasüsteemide komponendid, autodetailid, metallitööd, kinnisvara haldus jms.) moodustavad kogukäibest ja varadest eraldi võetuna alla 10% ja seega ei ole neid eraldi segmentidena avalikustatud.

Kulude jaotus on vastavuses toote osatähtsusega käibes. Varade (v.a. raha, investeeringud ning antud laenud) ja kohustuste jaotuse aluseks on nende seos segmentiga. Amortisatsioonikulu ja põhivara allahindlus on jaotatud vastavalt põhivara proportsioonile segmentide lõikes. Need kulud, varad ja kohustused, mis ei ole seotud otseselt ühegi segmentiga, vaid on seotud kontserni kui terviku administreerimisega, investeerimisega ja finantseerimisega, on avalikustatud kontserni jagamatute kulude, varade ja kohustustena.

Lisad konsolideeritud finantsaruannetele

1. Raha ja raha ekvivalendid	Tuhandetes eurodes	
	31.12.2009	31.12.2008
Kassa ja pangakontod	83	54
Lühiajalised deposiidid tähtajaga alla 3 kuu	5 216	1 860
	5 299	1 914

31.12.2009. a seisuga oli deponeeritud lühiajalisi deposiite alla 3 kuulise tähtajaga:

- lühiajalisi kroonihoiuseid kommertsbankades tootlusega 2,05-5,00% (31.12.2008: 5,70-6,25%) summas 3 343 (31.12.2008: 187) tuhat eurot ja eurohoiuseid tootlusega 0,23-1,33% (31.12.2008: 2,51-6,00%) summas 570 (31.12.2008: 1 673) tuhat eurot; ning
- Autolivi finantsturgude divisjonis oli paigaldatud lühiajalisi eurohoiuseid tootlusega 0,74% summas 1 303 (31.12.2008: 0) tuhat eurot (vt. lisa 24).

2. Finantsvarad	Tuhandetes eurodes	
	31.12.2009	31.12.2008
Lühiajalised deposiidid tähtajaga üle 3 kuu	35 036	34 809
Intressikasvikud	328	571
	35 364	35 380

31.12.2009. a seisuga oli deponeeritud lühiajalisi deposiite üle 3 kuulise tähtajaga:

- lühiajalisi kroonihoiuseid kommertsbankades tootlusega 5,05% (31.12.2008: 7,05-7,30%) summas 1 976 (31.12.2008: 3 515) tuhat eurot ja eurohoiuseid tootlusega 1,38-4,30% (31.12.2008: 5,49-6,00%) 27 658 (31.12.2008: 19 924) tuhande euro väärtuses; ning
- Autolivi finantsturgude divisjonis oli paigutatud lühiajalisi eurohoiuseid tootlusega 1,48-1,56% (31.12.2008: 5,53-5,72%) 5 402 (31.12.2008: 9 900) tuhande euro väärtuses, kroonihoiuseid seisuga 31.12.2009.a paigaldatud ei olnud (31.12.2008: 1 470 tuhat eurot tootlusega 7,07%) (vt.lisa 24).

Lühiajalised deposiidid tähtajaga üle 3 kuu on kajastatud õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kuna neid kasutatakse soodsatelt intressimäära kõikumistelt lühiajaliste kasumite teenimiseks. Selline kajastus on vastavuses ettevõtte investeerimisstrateegiaga teenimaks konkurentsivõimelist tulu likviidsetelt varadelt. Seetõttu kasutatakse mitmesuguseid tooteid, nagu erinevaid deposiite ning intressifondi osakuid. Neid tooteid käsitletakse ühtse kogumina ning nad on kajastatud õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Kogu krediidiriski bilansikuupäeva seisuga väljendab deposiitide ning intressikasvikute summa (vt. tabel Finantsvarade ja finantskohustuste kategooriad).

Finantsvarade ja finantskohustuste kategooriad		Lisa	31.12.2009	31.12.2008
Lühiajalised deposiidid tähtajaga üle 3 kuu	Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	2	35 036	34 809
Intressikasvikud	Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	2	328	571
Laekumata arved ning reserv	Laenu ja nõuded	3	6 637	9 853
Muud lühiajalised nõuded	Laenu ja nõuded	3	15	17
Pikaajalised nõuded	Laenu ja nõuded	6	24	21
Finantskohustused	Amortiseeritud soetusmaksumus	10	5 717	5 705

Õiglase väärtuse hierarhia

Kontsern omab 31.12.2009 seisuga alljärgnevat finantsvarasid, mida kajastatakse õiglasel väärtuses:

Tase 1: identsete varade või kohustuste pakkumishind (korrigeerimata hind) aktiivsel turul.

Tase 2: muud tehnikad, mille puhul kõik sisendid, millel on märkimisväärne mõju kajastatud õiglasele väärtusele, on järgitavad kas otseselt või kaudselt.

Tase 3: tehnikad, kus kasutatakse sisendeid, millel on märkimisväärne mõju kajastatud õiglasele väärtusele, kuid mis ei baseeru turuinfol.

Seisuga 31. detsember 2009 kontsernis peetud järgmised finantsinstrumendid õiglasel väärtuses:

Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

	31.12.2009	Tase 1	Tase 2	Tase 3	
Lühiajalised deposiidid tähtajaga üle 3 kuu	Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	35 036	35 036	0	0
Intressikasviku	Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	328	328	0	0

	31.12.2009	Tuhandetes eurodes	
		31.12.2008	
3. Nõuded			
Ostjatelt laekumata arved (mitte seotud osapooled)	4 118		6 914
Autoliv kontserni kuuluvate ettevõtete võlg (vt. lisa 24)	2 778		3 027
Ebatähtselt laekuvad arved	-260		-87
Muud lühiajalised nõuded	15		17
Käibemaksu ettemaks	32		77
	6 683		9 948

31.12.2009.a. seisuga on 78% ebatähtselt laekuvatest arvetest seotud Vene autotööstuse klientidega.

	31.12.2009	31.12.2008
Klientide võlgnevus		
Tähtpäev ees	6 589	8 699
Aegunud 30 päeva	118	697
Aegunud 60 päeva	64	253
Aegunud 90 päeva	4	117
Aegunud üle 90 päeva	122	175
	6 897	9 941
	31.12.2009	31.12.2008
Allahindlus 1. jaanuaril	-87	0
Allahindluse muutus (vt. lisa 18)	-173	-87
Allahindlus 31. detsembril	-260	-87

	31.12.2009	Tuhandetes eurodes	
		31.12.2008	
4. Ettemaksed			
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	63		98
	63		98

Seisuga 31.12.2009 kui ka 31.12.2008 on ettemakstud kuludena kajastatud tulevaste perioodidega seotud tarkvaralitsentside tasud, kindlustusmaksed, ajakirjanduse tellimused jmt kulud.

	31.12.2009	Tuhandetes eurodes	
		31.12.2008	
5. Varud			
Tooraine ja materjal	2 827		4 120
Lõpetamata toodang	879		1 159
Valmistoodang	676		1 142
Ettemaksed hankijatele	5		53
	4 387		6 474

Seoses varude realiseerimismaksumuse langemisega alla soetusmaksumuse on varusid alla hinnatud järgmiselt:

	2009	2008
Tooraine ja materjal	402	214
Lõpetamata toodang	22	7
Valmistoodang	67	17
	491	238

Allahinnatud varude bilansiline maksumus seisuga 31.12.2009 on 49 (31.12.2008: 183) tuhat eurot.

Tootmiseks ja realiseerimiseks kõlbmatuid materjale ning lõpetamata ja valmistoodangut on 2009. aastal maha kantud summas 134 (2008: 93) tuhat eurot.

2008.a allahinnatud varudest võeti 2009.a kasutusele materjale 47 (2008: 199) tuhande euro väärtuses.

Allahindluse tühistamine on kajastatud müüdü toodete kuludes. Seisuga 31.12.2009 on kontserni varusid kolmandate osapoolte käes vastutaval hoiul bilansilise maksumusega 26 (31.12.2008: 32) tuhat eurot.

6. Pikaajalised nõuded	Tuhandetes eurodes	
	31.12.2009	31.12.2008
Antud laenud	24	21

Antud laenude all on kajastatud AS Norma töötajatele antud laenud:

Otstarve	Laenu saldo seisuga 31.12.08	S.h. lühiaja- liseks klassifit- seeritud	S.h. pikaaja- liseks klassifit- seeritud	2009.a. väljas- tatud laenud	2009.a. tagasta- tud/kus- tatatud laenud	Laenu saldo kokku 31.12.09	S.h.		Intressi määr %- des
							lühiajaliseks klassifitseeritud laen	pika- ajali- ne	
Õppelaen	23	2	21	5	4	25	1	24	0
Muud	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	23	2	21	6	4	25	1	24	

AS Norma on väljastanud kontserni töötajatele laene vastavuses kontsernisisesse laenureglemendiga. Laenud on tagatud kahe käenduslepinguga või kinnisvaraga. Õppelaen ei ole diskonteeritud, sest juhatuse hinnangul ei ole diskonteerimise mõju kontserni majandustulemustele oluline.

7. Materiaalne põhivara

	Tuhandetes eurodes				
	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitus ja ettemaksed	KOKKU
Jääkmaksumus 31.12.2007	4 147	10 073	132	367	14 719
Soetamine	197	2 301	88	662	3 248
Müük ja mahakandmine	0	-9	0	0	-9
Ümberklassifitseerimine	0	367	0	-367	0
Arvestatud kulum	-298	-2 914	-50	0	-3 262
Jääkmaksumus 31.12.2008	4 046	9 818	170	662	14 696
Soetamine	0	1 210	0	1 168	2 378
Müük ja mahakandmine	0	-10	0	0	-10
Ümberklassifitseerimine	0	662	0	-662	0
Allahindlus	0	-410	0	0	-410
Arvestatud kulum	-305	-2 864	-34	0	-3 203
Jääkmaksumus 31.12.2009	3 741	8 406	136	1 168	13 451
Seisuga 31.12.2007					
Soetusmaksumus	6 323	33 076	527	367	40 292
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-2 176	-23 002	-395	0	-25 573
Seisuga 31.12.2008					
Soetusmaksumus	6 520	35 258	614	662	43 054
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-2 474	-25 440	-444	0	-28 358
Seisuga 31.12.2009					
Soetusmaksumus	6 520	36 691	614	1 168	44 993
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-2 779	-28 285	-478	0	-31 542

For identification purposes only 35

Tootmismahtude languse tõttu aruandeperioodil on masinaid ja seadmeid allahinnatud summas 410 tuhat eurot, mille soetusmaksumus oli 1 207 tuhat eurot. 2008. a põhivara allahindlusi ei teostatud.

Aruandeaasta amortisatsioonist 3 111 (2008: 3 163) tuhat eurot on kajastatud müüdud toodete kuludena, 0 (2008: 2) tuhat eurot turustuskuludena, 3 (2008: 19) tuhat eurot tootearenduskuludena ning 90 (2008: 85) tuhat eurot üldhalduskuludena (vt. lisad 15-18).

Kasutuses olev täielikult amortiseerunud materiaalse põhivara soetusmaksumus seisuga 31.12.2009 on 17 264 (31.12.2008: 14 608) tuhat eurot.

Lõpetamata ehituste (sh paigaldamata seadmed) lõpetamiseks vajalik investeering 31.12.2009 seisuga on 1 447 (31.12.2008: 165) tuhat eurot.

2009 aastal müüdud ja mahakantud põhivara soetusmaksumus oli 438 (2008: 486) tuhat eurot, akumulieeritud kulum 429 (2008: 477) tuhat eurot ning müüdud põhivara müügihind 12 (2008: 22) tuhat eurot.

8. Immateriaalne põhivara	Tuhandetes eurodes		
	Toote- ja tehnoloogia litsents	Tarkvara litsentsid	KOKKU
Jääkmaksumus 31.12.2007	716	29	745
Soetamine	0	5	5
Aasta jooksul arvestatud kulum	-143	-16	-159
Jääkmaksumus 31.12.2008	573	18	591
Soetamine	0	36	36
Aasta jooksul arvestatud kulum	-143	-25	-168
Jääkmaksumus 31.12.2009	430	29	459
Seisuga 31.12.2007			
Soetusmaksumus	1 432	426	1 858
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-716	-397	-1 113
Seisuga 31.12.2008			
Soetusmaksumus	1 432	431	1 863
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-859	-413	-1 272
Seisuga 31.12.2009			
Soetusmaksumus	1 432	467	1 899
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-1 002	-438	-1 440

2003.a. sõlmiti 10-aastase kehtivusega litsentsileping Autoliv Development AB-ga omandamiseks õiguse müüa klientidele Autoliv'is välja töötatud ja/või omanduses olevaid tooteid ning kasutada nende tootmiseks vastavat tehnoloogiat. Litsents võeti arvele immateriaalse põhivarana summas 1 432 tuhat eurot ja amortisatsiooniperioodiga 10 aastat, millest 31.12.2009 seisuga on veel järel 3 aastat.

Aruandeaasta amortisatsioonist 156 (2008: 146) tuhat eurot on kajastatud tootearenduskuludena ja 13 (2008: 7) tuhat eurot müüdud toodete kuludena (vt. lisad 15, 17).

9. Kasutusrent

Kontsernil on kasutusrendilepingutega renditud sõidua autod.

	2009	Tuhandetes eurodes 2008
Makstud kasutusrendimakseid perioodi jooksul	63	98
Järgmiste perioodide kasutusrendimaksud	76	115
mittekatkestatavatest rendilepingutest aasta lõpu seisuga:		
s.h kuni 1 aasta	39	45
1-5 aastat	37	70

Kontsern on kasutusrendi tingimustel väljarentinud tootmis- ja kontoriruumid ja saanud sellest tulu:

	2009	2008
Tootmisruumid	0	18
Kontoriruumid	0	1

10. Võlad	31.12.2009	Tuhandetes eurodes 31.12.2008
Hankijatele tasumata arved	3 421	2 835
Võlad töötajatele	1 082	2 077
Viitvõlad	86	0
Võlg kontserni ettevõttele (vt. lisa 24)	1 129	793
Maksukohustused, s.h	341	662
Sotsiaalkindlustusmaksed	157	493
Üksikisiku tulumaks ja tulumaksuvõlg erisoodustustelt	151	154
Muud	33	15
Võlad kokku	6 059	6 367

11. Ettemaksud	31.12.2009	Tuhandetes eurodes 31.12.2008
Ostjate ettemaksud	14	26
	14	26

12. Lühiajalised eraldised

Seoses kulutustega, mis kaasnesid töötajate koondamisega 2009.aastal, oli seisuga 31.12.2008 moodustatud restruktureerimiseraldis summas 179 tuhat eurot.

2009.a moodustati restruktureerimiseraldis summas 825 tuhat eurot ning eelpool nimetatud reservist maksti välja koondamisega seotud tasusid 283 töötajale kogusummas 1 004 tuhat eurot, sellest 179 tuhat eurot 2008. aastal moodustatud reservist. 2009. aasta kasumiaruandes on vastav kulu kajastatud müüdüd toodete kuludena summas 780 tuhat eurot, üldhalduskuludena summas 19 tuhat eurot, tootarenduskuludena summas 13 tuhat eurot ning turustuskuludena summas 13 tuhat eurot.

13. Aktsiakapital	31.12.2009	Tuhandetes eurodes 31.12.2008
Aktsiakapital nimiväärtuses (10 krooni aktsia)	8 436	8 436

AS Norma on emiteerinud 13,2 miljonit lihtaktsiat, mis annavad ühe hääleõiguse aktsia kohta. Kõikide aktsiate eest on täielikult tasutud. 2008.a. eest maksti dividende 4,2 miljonit eurot ehk 0,32 eurot aktsia kohta.

Seoses Autolivi poolt 01.03.2010 avaldatud teatega ülevõtmispakkumise tegemisest AS-i Norma aktsionäridele, teatas AS Norma juhatus samal päeval oma kavatsusest teha seltsi nõukogule ja aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku mitte maksta dividende 2009 majandusaasta eest, jätta puhaskasum jaotamata.

Emettevõtte võib ilma põhikirja muutmata oma aktsiakapitali suurendada maksimaalselt 33 745 tuhande euron.

AS Norma aktsionärid, kelle osalus ületab 5%, seisuga 31.12.2009:

Autoliv AB	51,0%
ING Luxembourg S.A.	10,0%
Skandinaviska Enskilda Banken Ab kliendid	6,7%

Puhaskasum aktsia kohta	2009	2008
Puhaskasum	1 326	8 770
Aktsiate keskmine arv (tuhandetes)	13 200	13 200
Puhaskasum aktsia kohta (EPS) eurodes	0,10	0,66

Emaettevõttel ei ole potentsiaalselt emiteeritavaid lihtaktsiaid, mistõttu on lahustatud puhaskasum aktsia kohta sama, mis tava puhaskasum aktsia kohta.

14. Segmentide informatsioon

IFRS 8 „Tegevussegmentid“, mis jõustus 1. jaanuarist 2009, kehtestab segmentiaruandluse „juhtimismeetodi“ ja nõuab, et segmentiaruandlus esitataks majanduuksuse komponentide kohta, mille tulemusi juhtkond jälgib äritegevust puudutavate otsuste langetamisel. Tegevussegmentid on majandusüksuse komponendid, mille kohta on võimalik saada eraldiseisvat finantsinformatsiooni, mida kontserni tegevjuhtkond ressurtside jaotamiseks ning finantstulemuste hindamiseks regulaarselt analüüsib.

Juhtkonna tarbeks on kontsern jagatud järgmisteks segmentideks, mida otsuste tegemisel arvestatakse:

Autoohutusrihmad – autoohutusrihmade tootmine ja müük;

Autoohutussüsteemid – autoohutussüsteemi osade, s.o. turvapatjade ja ohutussüsteemi elektrooniliste juhtblokkide müük;

Muud tooted – autoohutusrihmade komponentide väljatöötlus, tootmine ja müük, nende valmistamiseks vajalike rakiste väljatöötlus ja tootmine.

Segmenti tulemust hinnatakse tulenevalt ärikasumist (segmenti tulem) ning seda võrreldakse järjepidevalt kontserni ärikasumiga.

Jagamata kulude hulka kuuluvad üld- ja halduskulud ning muud kulud, mis tekivad kontserni tasandil ja on seotud kontserni kui tervikuga. Jagamata vara ja kohustuste hulgas on kirjendatud vara ja kohustused, mida kasutatakse kontserni üldvajadusteks või mida ei saa otseselt segmentidele jagada.

Tootegruppide lõikes

	Tuhandetes eurodes									
	Auto- ohutus- rihmad 2009	Auto- ohutus- süsteemid 2009	Muud tooted 2009	Jaga- mata	Kokku 2009	Auto- ohutus- rihmad 2008	Auto- ohutus- süsteemid 2008	Muud tooted 2008	Jagamata	Kokku 2008
Konsolideeritud tulu	33 129	8 719	9 197	0	51 045	56 930	20 202	11 203	0	88 335
Konsolideeritud kulud	-28 616	-7 384	-7 337	-6 842	-50 179	-45 768	-18 306	-7 041	-9 297	-80 413
Segmenti tulem	4 513	1 335	1 860	-6 842	866	11 162	1 895	4 162	-9 297	7 922
Segmenti varad	14 870	2 356	2 446	46 059	65 731	20 992	3 448	2 304	42 377	69 122
Segmenti kohustused	3 781	418	969	904	6 073	3 958	1 200	609	804	6 572
Investeeringud	2 046	0	319	49	2 414	2 624	0	253	376	3 253
Amortisatsioonikulud	2 108	143	364	757	3 372	2 265	143	264	749	3 421
Põhivara allahindlus	209	0	201	0	410	0	0	0	0	0

Segmenti tulu on kontserni kasumiaruandes kajastatud otseselt segmentidele omistatav tulu ja oluline osa kontserni tulust, mida saab põhjendatud alustel segmentidele jaotada ning mis saadakse müügist kontsernivälistele klientidele või tehingutest sama kontserni teiste segmentidega.

Segmendi kulu on segmendi põhitegevusest tulenev otseselt segmendile omistatav kulu ja oluline osa kontserni kuludest, mida saab põhjendatud alustel segmendile jaotada, sealhulgas kulud, mis on seotud müügiga kontsernivälisetele klientidele ja kulud, mis on seotud sama kontserni teiste segmentidega sooritatud tehingutega.

Segmendi kulude hulka ei kuulu üld- ja halduskulud (2009: 1 572 tuhat eurot; 2008: 2 484 tuhat eurot), turustuskulud (2009: 867 tuhat eurot; 2008: 1 539 tuhat eurot), tootearenduskulud (2009: 651 tuhat eurot; 2008: 1 038 tuhat eurot) ning muud kulud (2009: 3 752 tuhat eurot; 2008: 4 236 tuhat eurot), mis tekivad kontserni tasandil ja on seotud kontserni kui tervikuga. Segmendile jaotatakse põhjendatud alustel ka kontserni tasandil tekkinud kulutusi, kui need on seotud segmendi põhitegevusega ja neid saab otseselt omistada segmendile.

Segmendi tulem on segmendi tulude ja segmendi kulude vahe.

Segmendi vara on see vara, mida segment põhitegevuses rakendab ja mida saab otseselt segmendi omaks pidada või põhjendatud alustel segmendile jaotada. Segmendi vara on näiteks segmendi põhitegevuses kasutatav käibevara, materiaalne põhivara ja immateriaalne vara. Kui teatud amortiseerimiskulu arvatakse segmendi kulude hulka, arvatakse ka sellega seotud varaobjekt segmendi vara hulka. Segmendi vara hulka ei kuulu vara, mida kasutatakse kontserni üldvajadusteks või mida ei saa otseselt segmendile jagada. Segmendi vara hulka kuulub vara, mida jagavad kaks või enam segmenti, kui on olemas põhjendatud jaotusalus nende jaotamiseks.

Jagamata segmendi varade hulka kuuluvad deposiidid (2009: 40 663 tuhat eurot; 2008: 37 294 tuhat eurot), põhivara (2009: 5 262 tuhat eurot; 2008: 4 887 tuhat eurot) ning muud varad (2009: 134 tuhat eurot; 2008: 196 tuhat eurot). Jagamata amortisatsioonikulu (2009: 757 tuhat eurot; 2008: 749 tuhat eurot) koosneb eelpool mainitud jagamata põhivara amortisatsioonikulust.

Jagamata segmendi kohustuste hulka kuuluvad võlad töötajatele (2009: 649 tuhat eurot; 2008: 572 tuhat eurot), maksukohustused (2009: 204 tuhat eurot; 2008: 182 tuhat eurot) ning muud kohustused (2009: 51 tuhat eurot; 2008: 50 tuhat eurot).

Jagamata investering koosneb investeeringutest kontserni üldvajadusteks (2009: 49 tuhat eurot; 2008: 376 tuhat eurot).

Müügi jaotus klientide asukoha järgi

	Tuhandetes eurodes	
	2009	2008
Koduturg	369	873
Välistug, sh	50 676	87 462
Rootsi	24 982	32 352
Venemaa	18 747	47 489
Saksamaa	2 408	2 699
Rumeenia	1 102	1 174
Tsehhi	700	843
Muud riigid	2 737	2 905
	51 045	88 335

Kontserni, välja arvatud Norma-Osvar ZAO, ülejäänud varud ja materiaalsed põhivarad asuvad Eestis. Norma-Osvar ZAO varad asuvad Vene Föderatsiooni territooriumil ja ettevõtte bilansimaht on 193 (31.12.2008: 329) tuhat eurot, sh põhivarade väärtus on 32 (31.12.2008: 38) tuhat eurot.

Kogutulust üle 10% on teenitud kahelt suuremalt kliendilt Autoliv ja AVTOVAZ, kusjuures müük Autoliv'ile on ligi pool käibest ning AVTOVAZ'ile ligi kolmandiku käibest.

Juhtkonna hinnangul ei erine segmentide vahelistes tehingutes kajastatavad hinnad oluliselt turuhindadest.

	Tuhandetes eurodes	
	2009	2008
15. Müüdüd toodete kulu		
Tooraine ja materjal	-33 367	-55 319
Personalikulud (vt. lisa 23)	-7 661	-12 078
Amortisatsioon (vt. lisad 7, 8)	-3 123	-3 170
Elekter, kütus, vesi	-1 071	-1 229
Remondikulu	-80	-441
Veoteenused	-980	-1 587
Muud teenused	-262	-660
Muud	-435	-1 069
	-46 979	-75 553

16. Turustuskulud	Tuhandetes eurodes	
	2009	2008
Personalikulud (vt. lisa 23)	-293	-275
Amortisatsioon (vt. lisa 7)	0	-2
Veeteenused	-345	-1 076
Komisjonitasud	-97	-86
Reklaam	-7	-6
Lähetus	-28	-28
Muud teenused	-6	-6
Muud	-91	-60
	-867	-1 539

17. Tootearenduskulud	Tuhandetes eurodes	
	2009	2008
Personalikulud (vt. lisa 23)	-340	-467
VAZ arendusprojektidega seotud kulud	-19	-102
Katsetus- ja uurimistöökulud	-40	-180
Amortisatsioon (vt. lisad 7, 8)	-159	-165
Lähetuskulud	-10	-19
Muud teenused	-1	-3
Muud	-82	-102
	-651	-1 038

18. Üldhalduskulud	Tuhandetes eurodes	
	2009	2008
Personalikulud (vt. lisa 23)	-788	-1 261
Amortisatsioon (vt. lisa 7)	-90	-85
Remont	-11	-15
Reklaam, esindus	-43	-65
Lähetuskulud	-16	-28
Telefon, bürootarbed	-28	-38
Muud teenused	-124	-572
Kuluks kantud nõuete summa *	-228	-87
Muud	-244	-333
	-1 572	-2 484

*2009. aastal moodustatud ebatöenäoliselt laekuvate arvete allahindlus on 172 (2008:87) tuhat eurot ja lootusetuks kantud nõudeid kontsernis on 56 (2008: 0) tuhat eurot (vt. lisa 3).

19. Muud äritulud	Tuhandetes eurodes	
	2009	2008
Põhitootmisega mitteseotud müük	179	244
Kasum põhivara müügist	2	12
Kasum valuutakursside muutusest	125	128
Muud	28	30
	334	414

20. Muud ärikulud	Tuhandetes eurodes	
	2009	2008
Ühingute, liitude liikmemaksud	-7	-8
Annetused, kingitused	-26	-26
Põhitootmisega mitteseotud kulud	-1	0
Restruktureerimiseraldis (vt. lisa 12)	0	-179
Põhivara allahindlus (vt. lisa 7)	-410	0
	-444	-213

Tuhandetes eurodes

21. **Finantstulud / -kulud**

Finantstulud	2009	2008
Hansapanga Intressifondi osakute õiglase väärtuse muutus	0	19
Deposiidiintressid	1594	1963
Muud finantstulud	1	0
	1595	1982
Finantskulud	2009	2008
Kahjum valuutakursside muutustest	-14	-13
	-14	-13

Tuhandetes eurodes

22. Tulumaks	2009	2008
Dividendide tulumaks	-1 121	-1 121
Tulumaksukulu	-1 121	-1 121

Kontserni tütarettevõtte ZAO Norma-Osvar asub ja on registreeritud Vene Föderatsiooni territooriumil, kus tulumaksu objektiks on aruandeaasta kasum. 31.12.2009 seisuga on Venemaal asuval tütarettevõttel edasikantavaid maksukahjumeid summas 55 (2008: 58) tuhat eurot, millelt tekib edasilükkunud tulumaksuvara. Antud majandusolukorras ei näe juhatus, et lähiaastatel (3 aastat) annaks edasilükkunud potentsiaalset tulumaksuvara olulisel määral realiseerida, mistõttu ei ole seda ka bilansis kajastatud.

Maksimaalne võimalik tulumaks dividendide maksmisel

Kontserni jaotamata kasum seisuga 31.12.2009 moodustas 50 378 (31.12.2008: 53 270) tuhat eurot. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel neto dividendidena on 10 579 (31.12.2008: 11 187) tuhat eurot, seega oleks netodividendidena võimalik välja maksta 39 799 (31.12.2008: 42 083) tuhat eurot.

Potentsiaalse tulumaksukohustuse arvutamisel on aluseks võetud (1) maksumäär, mis kehtib 2010. a väljamakstavatele dividendidele ja (2) eeldus, et jaotatavad dividendid ja nendelt tekkiv tulumaks kokku ei ületaks jaotamata kasumi jääki vastavalt seisuga 31. detsember 2009 ja 31. detsember 2008.

Seoses Autolivi poolt 01.03.2010 avaldatud teatega ülevõtmispakkumise tegemisest AS-i Norma aktsionäridele, teatas AS Norma juhatus samal päeval oma kavatsusest teha seltsi nõukogule ja aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku mitte maksta dividende 2009 majandusaasta eest, jätta puhaskasum jaotamata.

Tuhandetes eurodes

23. Personalikulud	2009	2008
Töötajate palgad	-6 786	-10 827
Sotsiaalmaksu kulud	-2 242	-3 226
Töötuskindlustusmaksu kulud	-54	-28
	-9 082	-14 081

Tuhandetes eurodes

24. Tehingud seotud osapooltega	2009	2008
Norma ost Autolivi kontserni ettevõtetele, sh.	14 143	26 307
toodangu ost	13 898	25 695
teenuste saamine	215	573
teenuste saamine emaettevõttelt	30	39
Uurimis- ja arendustegevuse üleandmine	0	410
Norma müük Autolivi kontserni ettevõtetele, sh.	28 958	36 151
toodangu müük	28 361	35 316
teenuste osutamine	597	835
Advokaadibüroo Tark & Co teenuste müük AS-le Norma	16	53

	31.12.2009	31.12.2008
Nõue Autolivi kontserni ettevõtetele (vt. lisa 3), sh.	2 778	3 027
Kohustus Autolivi kontserni ettevõtetele (vt. lisa 10), sh.	1 129	793
kohustus ematettevõttele	0	2
Lühiajaline deposiit Autoliv AB finantsturgude divisjonis (vt. lisad 1, 2)	6 706	11 370
Kohustus Advokaadibüroole Tark & Co	1	0

2009. aasta jooksul soetas kontsern Autoliv AB finantsturgude lühiajalisi deposiite summas 9 206 (2008: 35 000) tuhat eurot ja 0 (2008: 23 000) tuhat krooni. Saadud tulu investeringust 2009.a oli 259 (2008: 1 157) tuhat eurot, mis on kajastatud deposiidiintressina lisas 21.

Nõuded ja kohustused Autoliv kontserni ettevõtete vastu/ees on tagamata ja ei kanna intresse, kuna tegemist on tavapäraste maksetähtaegadega, v.a. eelmises lõigus kirjeldatud deposiidid.

AS Norma juhatusel arvestati aasta jooksul töötasu ning tulemustasu summas 494 (2008: 828) tuhat eurot ja nõukogu liikmetele 48 (2008: 48) tuhat eurot. Aktsioptsioone või muid soodustusi nõukogu ja juhatuse liikmetele eraldatud ei ole. Juhatuse liikme lepingu alusel on töösuhte lõpetamisel ettenähtud hüvitis suuruses 0 kuni 12 kuu töötasu, sõltuvalt lepingu lõpetamise tingimustest. Maksimaalne võimalik hüvitis arvestades kõikide juhatuse liikmete lepinguid oleks 304 tuhat eurot.

Kontserni töötajatele antud laenud on avaldatud lisas 6.

25. AS Norma kontserni põhilised finantsriskid

Kontserni põhilisteks finantsinstrumentideks on raha ning lühiajalised deposiidid. Nende instrumentide eesmärk on rahastada kontserni põhitegevust. Kontsernil on ka muid finantsinstrumente nagu näiteks põhitegevusest tekkivad nõuded deebitoridele ning kohustused kreditoridele.

Kontserni kohustused piirduvad võlgadega hankijate ees ning muude lühiajaliste kohustustega, laenukohustusi ega muid finantsinstrumente kohustuste hulgas ei ole.

Kontsern on eksponeeritud turu-, krediidi- ja likviidsusriskile. Riskide juhtimise eest vastutab AS Norma juhatus, viies ellu ja järgides AS Norma nõukogu poolt tehtud otsuseid ja kinnitatud printsiipe.

Tururisk

Tururisk on risk, et finantsinstrumendi tuleviku rahavoo õiglane väärtus on kõikuv turuhinna muutuse tõttu. Turuhinnad sisaldavad kolme tüüpi riski: intressi-, valuuta ja väärtapaberite turuhinna riski.

Intressirisk

AS Norma ei kasuta finantseerimiseks võõrkapitali ja seetõttu ei ole kontsernil intressi kandvaid kohustusi, mille tuleviku rahavoo õiglane väärtus võiks saada mõjutatud turgudel toimuvast intresside muutustest. Kontsernil puuduvad varad, mille väärtus sõltuks ujuvatest intressimääradest. Küll aga on kontsernil fikseeritud intressimääradega deposiidid, mille määr sõltub deponeerimise hetkel kehtivatest turu intressimääradest.

Valutarisk

Valutarisk on risk, et finantsinstrumendi tuleviku rahavoogude diskonteeritud nüüdisväärtus muutub valuutakursi muutuse tõttu. Kontserni eksponeeritus valutariskile seostub eelkõige põhitegevusega (tulud ja kulud on valdavalt erinevas valuutas kontserni funktsionaalsest valuutast) ja välismaal asuvasse tütarettevõtjasse tehtud netoinvesteeringutega.

2009. aastal AS Norma kontserni käibest moodustas eksport 99,3% (2008: 99,0%) ja olulisem müügivaluuta oli euro. Kontserni kulud olid põhiliselt Eesti kroonides, eurodes, Rootsi kroonides ja Venemaa rublades. Valutariski maandamiseks on põhilised ostu- ja müügilepingud viidud euro alusele. Teiste valuutade riskid on maandatud kas sissetulevate ja väljaminevate rahavoogude ühtlustamisega või lepinguliste maksete sidumisega euro kursiga.

Kontserni Venemaal asuva tütarettevõtja netovarade väärtus on madal (2009: -67,2; 2008: 10,1 tuhat eurot) ja nende valutariski maandamine ei ole ökonoomne.

Lühiajalised vahendite paigutused on tehtud hajutatult Eesti kroonis ja euros.

Kontsern ei ole valuutariski maandamiseks riskimaandamisinstrumente soetanud.

Kontserni valuutapositsioonid

Raha tuhandetes

31.12.2009						
Finantsvarad	EEK	EUR	SEK	USD	RUB	Kokku
Rahakontod	490	1	49	0	2 001	-
Lühi- ja pikaajalised investeeringud	83 218	34 934	0	0	0	-
Lühi- ja pikaajalised nõuded	2 016	6 845	36	0	2 506	-
	85 724	41 780	85	0	4 507	-
Finantskohustused	48 236	2 575	4 034	3	254	-
Neto valuutapositsioon	37 488	39 205	-3 949	-3	4 253	-
Neto valuutapositsioon tuhandetes eurodes	2 396	39 205	-384	-2	97	41 312
Valuutapositsiooni reaalne positiivne muutus, %*	-	-	-16%	-21%	20%	-
Valuutapositsiooni reaalne negatiivne muutus, %*	-	-	16%	21%	-20%	-
Mõju kasumile, tuhandetes eurodes	-	-	63	0	19	83
Mõju kasumile, tuhandetes eutodes	-	-	-63	0	-19	-83

* - parimaks ennustatavaks valuutapositsiooni muutuseks 2010. aastal on peetud antud valuuta tegelikku kõikumist 2009. aastal.

Raha tuhandetes

31.12.2008						
Finantsvarad	EEK	EUR	SEK	USD	RUB	Kokku
Rahakontod	3 213	1 673	329	0	228	-
Lühi- ja pikaajalised investeeringud	78 000	29 824	0	0	0	-
Lühi- ja pikaajalised nõuded	4 388	9 998	98	119	6 930	-
	85 601	41 495	427	119	7 158	-
Finantskohustused	58 421	2 320	3 082	33	309	-
Neto valuutapositsioon	27 180	39 175	-2 655	86	6 849	-
Neto valuutapositsioon tuhandetes kroonides	1 737	39 175	-242	61	165	40 896
Valuutapositsiooni reaalne positiivne muutus, %	-	-	-21%	28%	22%	-
Valuutapositsiooni reaalne negatiivne muutus, %	-	-	21%	-28%	-22%	-
Mõju kasumile, tuhandetes kroonides	-	-	50	17	37	104
Mõju kasumile, tuhandetes kroonides	-	-	-50	-17	-37	-104

Väärtpaberite turuhinna risk

Investeeringud noteeritud ja noteerimata väärtpaberitesse on avatud väärtpaberite turuhinna tuleviku kõikumistest tulenevale riskile. AS Norma investeeringute hulka ei kuulu aruandeperioodi lõpul väärtpabereid.

Krediidirisk

Krediidirisk väljendab potentsiaalset kahju, mis tekib äripartnerite suutmatuse läbi täita endale finantsinstrumendi või kliendilepinguga võetud kohustusi. Kontsern on avatud krediidiriskile eelkõige oma põhitegevuse (klientidelt laekumata arved) ja investeerimistegevuse (deposiidid) kaudu.

Laekumata arvete risk

Eelkõige omab tähtsust klientide võime tasuda neile tarnitud kauba eest. Ärikrediiti võimaldatakse põhiliselt ainult oma pikaajalistele koostööpartneritele. Tagamaks rahade laekumist suurtelt püsiklientidelt, jälgitakse ja analüüsitakse pidevalt

nende finantsolukorda ning likviidsust. Vajaduse korral nõutakse pangagarantiide esitamist maksete tagamiseks. Ühekordsete tehingute ja uute klientide puhul on nõutav kas ettemaks või akreditiiv.

Ebatõenäoliselt laekuvate arvete katteks moodustatakse allahindlus. Allahindlus sisaldab kõiki võlgnevusi, mille tasumisega seoses on vastaspoolega tekkinud lahkarvamusi ja võlgnevusi, mis juhtkonnale teadaolevalt võivad jääda laekumata.

Oluliseks krediidiriskiks on kontsernis läbi aegade loetud Venemaa ja Ukraina klientidega seotud riski. 31.12.2009 seisuga oli nõuete summa Venemaa ja Ukraina klientidele 3 546 (31.12.2008: 6 506) tuhat eurot. Jaanuaris 2010.a laekus sellest summast 2 417 tuhat eurot. Tähtaja ületanud Venemaa ja Ukraina klientidelt laekumata arved ulatusid aruandeperioodi lõpul 130 tuhande euroni, sellest 115 tuhande euro väärtuses oli tähtaja enam kui 90 päeva võrra ületanud arveid. Allahindlus moodustas aruandeperioodi lõpus 260 (31.12.2008: 87) tuhat eurot.

Deposiitide ja teiste finantsinstrumentide krediidirisk

Pankade ja Autolivi finantsturgude divisjoniga seotud krediidiriski juhtimine toimub vastavalt AS Norma nõukogu poolt heaks kiidetud rahahaldamise printsiipidele: vahendite investeerimistehingud tehakse üksnes nõukogu poolt heaks kiidetud osapooltega neile kinnitatud krediidiilimiidi piires (ühegi osapoole limiit ei ületa 1/3 kõigist paigutatavatest vahenditest). Limiidid on kehtestatud minimeerimaks riski kontsentratsiooni ja seega vähendamaks potentsiaalset kahju võimalikust teise osapoole suutmatusest oma kohustusi täita.

Likviidsusrisk

Likviidsuse jälgimisel võetakse arvesse finantsinvesteeringute ja –varade (nõuded klientidele ja muud nõuded) laekumise tähtaegu nagu ka planeeritud rahavoogusid äritegevusest. Kontsernil ei olnud 31.12.2009.a. seisuga kohustusi (välja arvatud puhkusereserv), mille maksetähtaeg oleks enam kui kaks kuud. Kuna kontserni raha ja likviidsete väärtpaperite osatähtsus ulatub 50% -ni varadest, ei hinda juhtkond ettevõtte likviidsusriski oluliseks. Vaata ka lisasid 10 ja 11.

Kapitali juhtimine

Kontserni kapital koosneb aktsiakapitalist (8 436 tuhat eurot), kohustuslikust reservist (844 tuhat eurot) ja jaotamata kasumist (31.12.2009: 50 378 tuhat eurot; 31.12.2008: 53 270 tuhat eurot). Kapitali juhtimise eesmärk on tagada kontsernile tugev bilanss toetamaks igapäevast äritegevust ja ettevõtte strateegilist arengut. Autotööstuse tsüklilisuse tõttu saab edukas olla finantsiliselt tugev ja sõltumatu allhankija. AS Norma unikaalne turupositsioon, kus suur osa käibest on seotud Vene ja Ukraina turuga, mille likviidsus on väga kõikumine, nõuab kapitali juhtimisel täiendavat tähelepanu. Komponentide tootmine, mille arendamine on kontserni üks strateegilisi eesmärke, on kapitalimahukas tootmisharu. Kontsern ei kasutanud võõrkapitali. Investeeringud taastootmisse ja arengusse tehti omakapitali arvel.

Teenitud kapitali jagamiseks aktsionäridele maksab AS Norma iga-aastaselt dividende, aktsiate tagasiostu ei ole kasutatud aktsia vähese kaubeldavuse tõttu turul. Ettepanek dividendide maksmise kohta tehakse juhtkonna poolt võttes arvesse majanduskeskkonna arengut Eestis ja sihtturgudel, kontserni majandustulemusi ja arenguplaane.

Õiglane väärtus

Juhtkonna hinnangul ei erine kontserni finantsvarade ja –kohustuste õiglane väärtus oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Õiglane väärtus on määratud raha (k.a. tähtajalised deposiidid), võlakirjade ning muude nõuete ja kohustuste puhul diskonteeritud rahavoogude meetodil.

26. Bilansipäevajärgsed sündmused

Norma suuromanik Autoliv teatas 01.03.2010 otsusest, et Autoliv kontserni äriühing AS Automotive Holding teeb AS Norma väikeaktsionäridele pakkumise kõikide Aktsiaseltsi Norma („Norma“) aktsiate omandamiseks, mis ei ole juba grupi omandis, hinnaga 5,90 eurot aktsia kohta. Pakkumine on tingimuslik ning kehtib ainult juhul kui selle tulemusel koos juba Autolivile kuuluvate Norma aktsiatega ületatakse 90%-lise omanduse piiri.

Autolivile kuulub 6 732 000 Norma aktsiat, mis moodustab 51% Norma aktsiatest ning vastavate aktsiatega esindatud häälte koguarvust.

Pakkumise aktsepteerimise tähtaeg algab 17. märtsil 2010 ja lõpeb 14. aprillil 2010.

27. AS NORMA (emaettevõtte) konsolideerimata põhjaruanded

Emettevõtte konsolideerimata põhjaruannete esitamine on nõutud Eesti raamatupidamise seadusega, aga ei ole nõutud osana konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, mis on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Need konsolideerimata põhjaruanded ei ole emettevõtte eraldiseisvad finantsaruanded IAS 27 (Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded) mõistes.

AS NORMA (emaettevõtte) finantsseisundi aruanne

	31.12.2009	Tuhandetes eurodes 31.12.2008
A k t i v a (vara)		
Käibevara		
Raha ja pangakontod	5 253	1 908
Finantsvarad	35 364	35 380
Nõuded	6 880	10 092
Ettemaksud	46	85
Varud	4 362	6 449
Käibevara kokku	51 905	53 914
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud	2	2
Pikaajalised nõuded	24	21
Materiaalne põhivara	13 419	14 657
Immateriaalne põhivara	459	591
Põhivara kokku	13 904	15 271
Aktiva (vara) kokku	65 809	69 185
P a s s i v a (kohustused ja omakapital)		
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Võlad	6 053	6 412
Ettemaksud	14	26
Lühiajalised eraldised	0	179
Lühiajalised kohustused kokku	6 067	6 617
Kohustused kokku	6 067	6 617
Omakapital		
Aktiivkapital nominaalväärtuses	8 436	8 436
Kohustuslik reservkapital	844	844
Jaotamata kasum	50 462	53 288
Omakapital kokku	59 742	62 568
Passiva (kohustused ja omakapital) kokku	65 809	69 185

AS NORMA (emaettevõtte) kasumiaruanne

	2009	Tuhandetes eurodes 2008
Müügitulu	50 976	88 106
Müüdnud toodangu kulu	-46 982	-75 481
Brutokasum	3 994	12 625
Turustuskulud	-934	-1 558
Tootearenduskulud	-651	-1 038
Üldhalduskulud	-1 447	2 331
Muud äritulud	423	402
Muud ärikulud	-453	-213
Ärikasum	932	7 887
Finantstulud	1 595	1 982
Finantskulud	-14	-13
Kasum enne maksustamist	2 513	9 856
Tulumaks	-1 121	-1 121
Aruandeaasta kasum	1 392	8 735

AS Norma (emaettevõtte) omakapitali muutuste aruanne

	Aktsiakapital nominaalväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Tuhandetes eurodes Kokku omakapital
31.12.2007	8 436	844	48 771	58 051
Dividendid	-	-	-4 218	-4 218
Aruandeaasta kasum	-	-	8 735	8 735
31.12.2008	8 436	844	53 288	62 568
31.12.2008	8 436	844	53 288	62 568
Dividendid	-	-	-4 218	-4 218
Aruandeaasta kasum	-	-	1 392	1 392
31.12.2009	8 436	844	50 462	59 742

Vastavalt Äriseadustiku nõuetele moodustab kohustuslik reservkapital 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali võib kasutada eelmiste perioodide kahjumite katmiseks või aktsiakapitali suurendamiseks. Kohustuslikust reservkapitalist ei tehta väljamakseid aktsionäridele.

Emaettevõtte korrigeeritud konsolideerimata omakapital on seisuga 31. detsember järgmine:

	2009	2008
Emaettevõtte konsolideerimata omakapital	59 742	62 568
Tütaretevõtte bilansiline väärtus emaettevõtte konsolideerimata bilansis (miinus)	-2	-2
Tütaretevõtte väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil (pluss)	-82	-16
Kokku	59 658	62 550

AS Norma (emaettevõtte) rahavoogude aruanne

	Tuhandetes eurodes	
	2009	2008
Rahavood äritegevusest		
Puhaskasum	1 392	8 735
Intressitulu	-1 595	-1 982
Realiseerimata kasum valuutakursi muutusest	-25	-18
Tulumaksukulu	1 121	1 121
Kasum materiaalse põhivara likvideerimisest	-2	-12
Materiaalse ja immateriaalse põhivara amortisatsioon	3 366	3 412
Põhivara allahindlus	410	0
Äritegevusega seotud käibevarade vähenemine	5 336	1 022
Kohustuste vähenemine	-510	-2 902
Rahavood äritegevusest kokku:	9 493	9 376
Rahavood investeerimisest		
Materiaalse põhivara müük	12	22
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamine	-2 414	-3 250
Väljaantud laenud	-6	-4
Tagasisaadud laenud	3	9
Finantsvarade soetamine	-61 909	-68 434
Finantsvarade müük	61 681	62 348
Saadud intressid	1 838	1 681
Rahavood investeerimisest kokku:	-795	-7 628
Rahavood finantseerimisest		
Dividendide tulumaksu tasumine	-1 121	-1 121
Makstud dividendid	-4 218	-4 218
Rahavood finantseerimisest kokku:	-5 339	-5 339
Neto rahavoog	3 359	-3 591
Muutused rahas ja raha ekvivalentides		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses:	1 908	5 512
Juurdekasv	3 359	-3 591
Valuutakursi vahe	-14	-13
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpuks, sh.:	5 253	1 908
<i>raha ja pangakontod ning tähtajalised deposiidid tähtajaga kuni 3 kuud</i>	5 253	1 908

VANDEAUDIITORI ARUANNE**AS Norma aktsionäridele**

Oleme auditeerinud AS Norma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2009 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet, aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne on lisatud meie poolt identifitseerituna käesolevale järeldusotsusele.

Juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatuse kohustuseks on raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õiglane esitamine kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, mis on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamislike hinnangute tegemine.

Audiitori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindlustunde, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnaõtjate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab lisatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistel osades õiglaselt AS Norma finantsseisundit seisuga 31. detsember 2009 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, mis on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Järeldusotsus muude juriidiliste ja regulatiivsete nõuete osas

Meie audit on läbi viidud eesmärgiga avaldada arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Finantsinformatsioon AS Norma kui emaettevõtte kohta on esitatud lisas 27, mis on nõutud Eesti Raamatupidamise seadusega, aga ei ole nõutud osana konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, mis on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Nimetatud finantsinformatsiooni osas on rakendatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise protseduure ja olulisust ning meie arvates on täiendav finantsinformatsioon koostatud kõigis olulistel osades kooskõlas Eesti hea raamatupidamise tavaga ja arvestades konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet tervikuna.

Tallinn 22. märts 2010

Ivar Kliegemägi
Ernst & Young Baltic AS

Märt-Martin Arengu
Vandeaudiitor

MAJANDUSAASTA KASUMIJAOTAMISE ETTEPANEK

2009. aasta AS Norma puhaskasum on 20 753 015 EEK (1 326 359 EUR).

Nõukoguga kooskõlastatud ettepanek on suunata 2009. aasta puhaskasum eelmiste perioodide jaotamata kasumisse.

Seoses Autolivi poolt 01.03.2010 avaldatud teatega ülevõtmispakkumise tegemisest AS-i Norma aktsionäridele, teatas AS Norma juhatus samal päeval oma kavatsusest teha seltsi nõukogule ja aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku mitte maksta dividende 2009 majandusaasta eest, jätta puhaskasum jaotamata.

Juhatuse ja nõukogu allkirjad 2009.a. majandusaasta aruandele

AS Norma nõukogu on tutvunud juhatuse poolt koostatud majandusaasta aruandega, mis koosneb tegevusaruandest, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, kasumi jaotamise ettepanekust ja sõltumatu audiitori järelauditsusest, ja heaks kiitnud majandusaasta aruande esitamise aktsionäride üldkoosolekule.

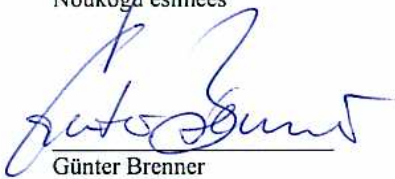
Käesolevaga kinnitame AS-i Norma 2009.a konsolideerimisgrupi majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust:

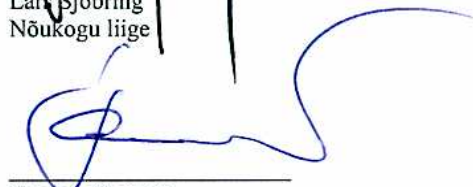
Halvar Jonzon
Nõukogu esimees

Lars Sjöbring
Nõukogu liige

Günter Brenner
Nõukogu liige

Toomas Tamsar
Nõukogu liige

Raivo Erik
Nõukogu liige

Aare Tark
Nõukogu liige

Peep Siimon
Juhatuse esimees

Garri Krieger
Juhatuse liige

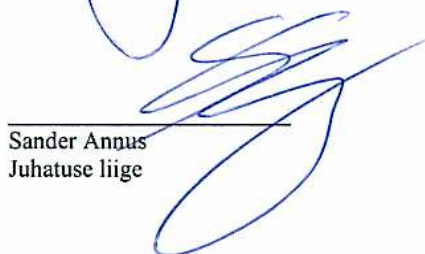
Ivar Aas
Juhatuse liige

Peeter Tõniste
Juhatuse liige

Ülle Jõgi
Juhatuse liige

Sander Annus
Juhatuse liige

24. märts 2010. a

Üle 10% aktsiaid omavate aktsionäride nimekiri, seisuga 31.12.2010

Konto Nr.	Nimi	Reg. nr.	Address	Linn	Maa	Indeks	Saldo	Osalus %-des
99100462449	AUTOLIV AB	556036-1981	BOX 70381	STOCKHOLM	Sweden	SE-10724	6732000	51
99100459960	ING LUXEMBOURG S.A.	1960 22 00151	52 ROUTE D'ESCH	LUXEMBOURG	Luxembourg	L-2965	1320001	10,0

Müügitulu EMTAK'i järgi

Müügitulu EMTAK'i järgi vastavalt Äriseadustiku §4 lõige 6 alusel kehtestatud Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatorile:

C Töötlev tööstus (tuhandetes kroonides)

NACE	EMTAK	Müügitulu 2009 (kontsern)	Müügitulu 2009 (emaettevõte)	Müügitulu 2008 (kontsern)	Müügitulu 2008 (emaettevõte)
29.32	2932	798 686	797 594	1 382 140	1 378 560
	29321	798 686	797 594	1 382 140	1 378 560